

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20, mėnė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4003.

RELIGINIAME GYVENIME

Šv. Tėvo palaiminimas. Gerbiamajam Kaišiadorių vyskupijai kunigui Česlovui Kavaliauskui, kuris, Dievui dėkodamas, laimėnį švenčia kunigystės penkiasdešimtmetį, VYRIAUSIASIS GANYTOJAS siūnia malonų sveikinimą, įvertindamas jo ilgą ir vaisingą šventąją tarnybą, tarp nemažų sunkumų stropiai eiti sielų išganymui ir Bažnyčios ugdymui, taip pat, atmindamas aukštą išsilavinimą, su kuriuo jis iš graikų kalbos į lietuvių kalbą išvertė Naująjį Testamentą ir parašė Teologijos žodyną, – meldžia jam visa ko geriausio ir, kaip savo palankumo ženklą, siūnia jam Apaštališkąjį palaiminimą, apgaudamas juo ir visus, kurie jam brangūs.

Iš Vatikano rūmų, 1996 m. gegužės 25 d.

Arkivyskupas Joannes Baptista Re, valstybės sekretoriaus pavaduotojas

Devintasis tarptautinis katalikų kalėjimo kapelionų komisijos kongresas įvyko rugsėjo 7-12 d.d. Varšuvoje. Iš 50 kraštų dalyvavo 140 kapelionų. Lietuvai atstovavo kun. Jaunius Kelpšas, dirbantis kapelionu Alytuje. Pokalbyje su E. Žeiziene jis pasidalino mintimis apie kalinių sielovadą pasaulyje ir Lietuvoje.

Kongrese buvo nagrinėtos dvi svarbios temos: "Kapelionas, kalnys ir kryžius" ir "Nešiojame vieni kitų žaizdas". Pradėta Mišiomis, kurias koncelebravo kardinolas J. Glomp ir šimtas kunigų. Sveikinimą atsiuntė popiežius Jonas Paulius II. Dalyvavo aukšti Lenkijos pareigūnai, kurie dalyvių supažindino su vykdonomis reformomis, padedant Kat. Bendrijai. Išsineštas įspūdis, kad Lenkijos vyriausybė skiria didelį dėmesį kalėjimo kapelionų darbui.

Lietuvoje beveik visos įkalinti- mo įstaigos turi kapelionus. Šiuo metu jų yra šeši. Nusikalstančių paaušliu problemoms skiriamas ypatingas dėmesys. Dauguma kalinių apie dieną sužino kalėjime. Dirbti esą sunkiau negu su jauniu, nes rezultatai pasirodyti gali žymiai vėliau. Kalėjimus lanko ir atskirų sektų nariai. Tenka kaliniams aiškinti, kuo Kat. Bendrijos mokymas skiriasi nuo jų skleidžiamų idėjų. Kalėjimo kapelionai turi gyventi pirmiausia tik kalinių problemomis.

"Vaiko tėviškės namų" – našlaičių ir beglobių vaikų šeimų motinoms-auklėtojoms parengti Marijampolės aukštesniojoje pedagoginėje mokykloje spalio 14 d. pradėti specialūs kursai baigėsi spalio 26 d. Baigusioms įteikti pažymėjimai. Išplatintame skelbime apie naują pašaukimą jaunuoms moterims nurodoma, kad "Vaiko tėviškės namų" socialiniam cent-

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dėl naftos telkinių išieškojimo ginčytinoje Baltijos jūros teritorijoje. Tikimasi, kad įstatymo projektas bus svarstomas ir priimamas ypatingos skubos tvarka Lietuvos seimo visumos posėdyje lapkričio 5 d.

Išteigtas Industrijos bankas

Lietuvos bankas suteikė veiklos leidimą komerciniam Industrijos bankui, kuris ribosis juridiniais asmenimis ir paskolomis. Industrijos bankas neturės teisės verstis vertybiniais popieriais, brangiais metalais, ar privačių asmenų sąskaitomis. Banko kapitalas siekia 17 milijonų litų, pagrindinis akcininkas yra cheminė bendrovė Achema, investavusi 14 milijonų litų. RSJ

Lietuviškoji vilniečio kova

VIKTORAS VILČINSKAS, kilęs iš Vilniaus krašto, rašo apie savo ir kitų tautiečių veiklą, siekiančią sujungti istorines Lietuvos žemes, apie Lydos srities lietuvių, kurių vokiečių okupacijos metais rado 28,000

Gimiau 1918 m. Kaniavos kaime, Rudnios par., Varėnos valsč., Lydos apskr. Mokiausi Vilniaus "Ryto" pradžios mokykloje, Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje, o agronomijos specialybę įsigijau Poznanyje. 1940 metais sugrįžau į Lietuvą, kurioje tada siautėjo marksistiniai propagandistai ir KGB agentai.

Tais pačiais metais susipažinau su Lietuvos žemės ūkio ministerijos departamento direktoriumi p. Tiškum. Jo dėka buvau paskirtas Alytaus žemės ūkio mokyklos mokytoju. Mokyklos vadovybė parūpino man butą Juozapavičiaus gatvėje, kurio apačioje buvo didelis ir gilus rūsys-slėptuvė. Minima vieta man ne tik patiko, bet ir pradžiuo.

Veikla Alytuje

Pastebėjęs nusiminusius ir nusivylusius žmones, ypač buvusius tautininkus, nusprendžiau veikti ir taisyti padėtį. Pradžioje susipažinau su Alytaus gimnazijos, žemės ūkio ir amatų mokyklos vadovais ir nusprendžiau sudaryti slaptą pogrindžio būrėlį "Prisikėlimas".

Pagrindinis jo uždavinys: ruošti Lietuvos žmogų prisikėlimui ir kovai su nauju, bet pavojingu okupantu, skatinati tautinę savimonę ir meilę savo kraštui, paruošti žmogų naujiems netikėtiems veiksams ir kovai. Mūsų būrelyje buvo 30 asmenų.

Minėtini šie: gimnazijos mokytojai Vitkauskai, Blažys, agronomai J. Šiugždinis, Kazilionytė, Česenkaitė, moksleiviai Izid. Masalskis, A. Stankevičius, Em. Grakauskaitė, Aliuškauskaitė, Baravykaitė ir daug kitų, kurių pavardžių neprisimenu. Mūsų veiklos pobūdis buvo griežtai slapta. Ryšį palaikėme su Kauno Lietuvos aktyvistų fronto ryšio karininku leitenantu Damb-rausku.

1941 m. birželio 14-15 d. prasidėjo masinis žmonių tremimas į Sibirą. Reikėjo galvoti apie jų išlaisvinimą ir apsaugą. Taip pat iš Kauno gavome žinią, kad laukiamo karo ir turime būti pasiruošę sukilimui. Gavome įsakymą saugoti įmones, įstaigas, visos Lietuvos turą ir žmones. Birželio 22 d. prasidėjo smarkus Alytaus miesto bombardavimas. Jame stovėję rusiški tankai (daugiau tūkstančių) sudegė vietoje. Rusų kariškiai pradėjo masiškai bėgti iš miesto.

Buvo likęs užminuotas Juozapavičiaus tiltas, kurį bet kokia kaina turėjome išgelbėti. Tiltas liko nepalietas, bet praradome du brangius žmones – žuvo agronomė Česenkaitė ir moksleivė Em. Grakauskaitė. Jos sekanciją dieną buvo iškilmingai palaidotos Alytaus miesto kapinėse. Su dideliu širdies skausmu mūsų būrelis dviračiais išvyko iš Varėnos. Ten informavome žmones apie karą ir kad Lietuva turi būti laisva ir jau yra nepriklausoma. Ši skubi bei staigi žinia pradžiuo visus.

PADĖKA

AŲA

ALEKSUI PETRYLAI

netikėtai iškeliauvus amžinybėn 1996 m. spalio 5 d.

Dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams už maldas prie karsto, gedulines Mišias ir religines apeigas kapinėse. Ačiū D. Radtkienei už vargonavimą ir giesmes Mišių metu.

Nuoširdžiai dėkojame karsto nešėjams, draugams ir pažįstamiems už gėles, užprašytas Mišias ir visokeriopą pagalbą mūsų skaudžios netekties dienomis. Ačiū T. Stanuliniui ir V. Šimkui už atsisveikinimo žodžius laidotuvių namuose. Dėkojame B. Stanulienei už pusryčių paruošimą ir ponioms už pyragus.

Liūdinties –

žmona Bronė, dukros – Zina ir Birutė su šeimomis

Gudijos pasienyje

Vėliau nuskubėjome į Gudijos pasienį, kur užėmėme Rudnios ir Dubičių bažnytkaimius bei greta esamus kaimus – Kaniavos, Stoniūnų, Noškūnų, Drucminių, Slučajaus, Kaniūkų ir kitus. Nuginklavome ir išvairėmė miliciją, sovietiniam viršaičiui Smelevičiui įsakėme surinkti marksistinius vadovų portretus ir sudėginti ant liepsnojančio laužo. Šioje nelygioje kovoje praradome vieną brangų Rudnios bažnytkaimio draugą J. Akulevičių. Po to grįžome į Alytų. Važiudami matėme žygiuojančią vokiečių kariuomenę. Netrukus sužinojome, kad vokiečių karinė bei civilinė vadovybė anuliavo mūsų laisvės ir nepriklausomybės paskelbtą dokumentą. Šis smūgis vėl nuliūdino mus. Pasitarus su Kauno aktyvistais (LAF) vadovais buvo nuspręsta išsiųsti mane į Vilnių tolimesniam darbui.

Nauja užduotis

Atvykęs į Vilnių susirišau su Rytų Lietuvos reikalams referentūra, su Z. Blynu, rašytoju Algirdu Gustaičiu, Jurgiu Norieka, generolu Daukantu ir kitais organizacijų vadovais. Po smulkaus pasikalbėjimo jie visi vienbalsiai pasiūlė man vykti į Lydą ir ten rūpintis visais lietuviškais reikalais. Jie pasiūlymą priėmiau. Supratau, kad ši užduotis bus sunki, bet ryžausi ją įgyvendinti. Pasikviečiau į pagalbą iš Trakų kilusį vietos veikėją Izidorių Masalskį ir jau 1941 m. liepos mėn. atsirađome Lydos mieste.

Seimo rinkimai vokiečių...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pareigas, V. Landsbergis nebuvo parankus asmuo Vakarams. Mat jis kiludė Maskvos reformatorių "rateliui". 1990 m. Gorbačiovo kritikas kai kuriose Vakarų pasaulio sostinėse nebuvo mėgstamas žmogus, nors savo reikalavimais buvęs politiškai ir morališkai teisingas. Anuo met visiška neteisingai jam buvo prisegta nacionalisto etiketė.

V. Landsbergio ir daugumos gyventojų akyse didžiausia krašto problema ir po penkerių nuo Maskvos atsiskyrimo metų dar nesanti galutinai išspręsta. Manoma, kad Lietuvos suvereniteto stipriausias laidas yra Lietuvos įsijungimas į ŠAS (NATO) ir Europos sąjungą. Daugumas gyventojų nenori priklausyti Rusijos įtakos sričiai. Durų atidarymas į ŠAS taip pat ir Baltijos valstybėms turi būti išspręstas artimiausiu metu Briuselyje. Iki šiol, taktiniais sumetimais, šis klausimas buvo paliktas ateičiai, nenorint erzinti Maskvos.

Vokietis savo komentarą baigia tokiais žodžiais: "Įjungimas Baltijos valstybių į Vakarų sąjungą Maskvos valdovams reikštų pakantos ribų peržengimą".

Kita medalio pusė

Bet štai kita medalio pusė: "Frankfurte Allgemeine Zei-

Buvusiose Lietuvos žemėse

Lydoje mus rėmė Lietuvos savisaugos 15-tas batalijonas, kurio vadas buvo majoras Levickas. Tai geras, nuoširdus tautos patriotas. Po savaitės apsigyvenome lietuviškai-gudiškoje Belausovų šeimoje. Jau įsitvirtinę nusprendėme apvažinėti visas svarbesnes Lydos krašto vietas ir geriau susipažinti su ten gyvenančiais žmonėmis. Susisiekimas ir ryšio palaikymas buvo gana sunkus – tik pėstute arba arkliais. Tiesa, kiek vėliau įsigijome dviračius.

Spalio pabaigoje nusprendėme susiršti su civiline vokiečių vadovybe. Ją įtikinome, kad Lydos krašte gyvena daugiau kaip 20,000 lietuvių, kuriems reikalinga kultūrinė, socialinė ir moralinė pagalba. Iš dalies ji su tuo sutiko ir prašė pateikti tikslų jų skaičių ir surašyti kaimus, kuriuose jie gyvena. Taip pat prašėme leisti sudaryti lietuvių komitetą. Šį mūsų prašymą patenkino ir jau 1941 m. lapkričio 16 d., Lydos mieste, Falkovskio gatvėje, buvo pritrirtinta iškaba su užrašu: "Lydos lietuvių komitetas". Tai buvo visų lydiečių džiaugsmo ir triumfo diena. Vėliau išrinkome komiteto vadovybę, kurią sudarė pirm. Viktoras Vilčinskas, jo pavaduotojas Izidorius Masalskas, Pelesos mokyklos mokytojas, Valentinas Krečius ir sekretorė Jonė Geležinytė.

Mūsų išrinktą komiteto vadovybę rėmė visi Lydos krašto gyventojai. Jie visi laukė ir tikėjosi, kad Lydos ir Gardino apy-

(Nukelta į 3-čią psl.)

tung" spalio 23 d. išspausdino B. Clinton'o kalbos Detroite ištrauką, kurioje rašoma, kad JAV prezidentas nevardino artimiausiu metu į ŠAS įjungiamų valstybių, tačiau ŠAS užkulisuose "aukštai sąrašuose" įrašytos – Lenkija, Vengrija, Čekija, o antroje eilėje – Slovakija, Slovėnija, Rumunija. Baltijos valstybės visiškai neminimos. Kodėl Detroite toks pareiškimas? Dienraštis rašė, kad Detroito apylinkėse gyvena daug Rytų ir Vakarų Europos kilmės amerikiečių. Taigi – balsų "medžioklė". (Bet ten gyvena ir lietuviai!).

Nesistebiu vienu vokiečio komentaru televizijoje: kancleris H. Kohl, viešėdamas pas sergantį B. Jelciną, pasiūlęs jam netik du geriausius vokiečių kardiologus, bet ir "tylomis" pripažinęs Lietuvą, Latviją ir Estiją Rusijos įtakos sričiai. Tad man lengva atsakyti į spalio 21 d. Vokietijos televizijos komentatoriaus 6 v.r. girdėtus šiuos Baltijos gyventojų sakomus žodžius, o gal net prašymą: mus aplankė B. Clinton, A. Gore, J. Major ir kt. aukšti svetimų valstybių pareigūnai, tad kodėl nenori pas mus atvykti kancleris H. Kohl? Atsakymas labai aiškus: jis nenori sulaužyti savo duoto pažado B. Jelcinui. Atvykdamas į Baltijos kraštus, jis pripažintų tų valstybių įjungimą į Vakarų erdvę.

"Kieta" ranka valdo kancleris H. Kohl savo krikščionių demokratų sąjungą. Prieš keletą metų jos suvažiavime į partijos tarybą buvo išrinktas Frankfurto miesto tarybos narys žydų tautybės Fridman. Viena suširinkime jis žeidė H. Kohl'į. Kancleris to užgavimo nepamiršo ir prieš dvi savaites Hanoveryje įvykusiame partijos suvažiavime Fridman į tarybą nebuvo išrinktas, nepaisant "spaudimo" net iš anapus Atlanto.

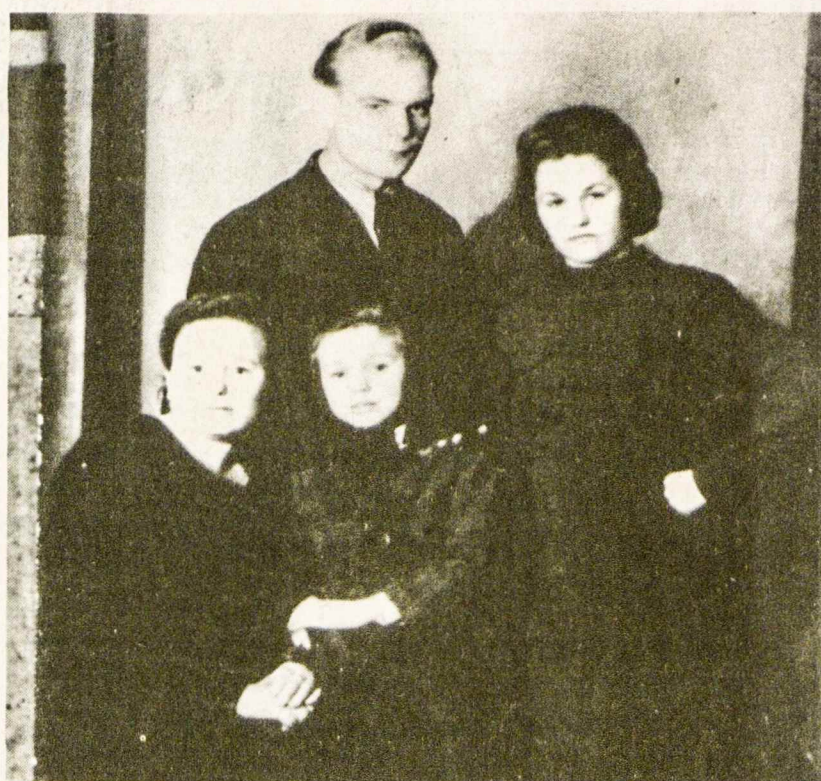
Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių Namus)

Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Lydos lietuvių komiteto veikėjai 1941-1945 m. Iš kairės: STRAČINS-KAITĖ-BELOUSOVA su savo dukra IRUTE, pirm. VIKTORAS VILČINSKAS, sekr. JANINA GELAZINYTĖ

PADĖKA

AŲA

JUOZUI BALSUI,

mūsų mylimam ir brangiam vyrui, tėvui ir broliui staiga mirus,

didžio skausmo valandose nuoširdžiai dėkojame visiems mus paguodusiems, dalyvavusiems maldose, iš toli ir arti atvykusiems į laidotuves; ačiū karsto nešėjams, už užprašytas Mišias, aukas spaudai, labdaros organizacijoms, atsiųstas gėles, telegramas, pareikštas spaudoj užuojautas, telefoninius paskambinimus. Ačiū ponioms už gausių pyragų stalą.

Dėkojam atsisveikinusiems – KLB pirm. A. Vaičiūniui, sporto klubo "Vytis" vardu A. Šileikai, "Vyčio" moterų krepšininkų vardu A. Byszkiewicz ir Lietuvos vardu p. Railienei už jautrius žodžius. Visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie mūsų mylimo Juziaus paskutinės žemiškos kelionės, nuoširdus ačiū.

Žmona, sūnus, duktė, sesuo

PADĖKA

AŲA

VERONIKA GUDELINĖ

mirė 1996 m. lapkričio 2 d.

Nuoširdžiai dėkojame Londono Šiluvos Marijos parapijos klebonui kun. K. Kaknevičiui už atnašautas Mišias, Rožinį laidotuvių namuose, palydėjimą į amžino poilsio vietą, velionės lankymą namuose ir ligininėje.

Nuoširdi padėka "Pašvaistės" chorui, vadovaujant chorvedžiui Andriui Petrašiūniui, už giedojimą per gedulines Mišias, karsto nešėjams, pareikšusiems užuojautą žodžiu ar raštu, už gėles ir užprašytas Mišias. Ačiū ponioms už pyragus.

Nuoširdi padėka Jums visiems, taip gausiai dalyvavusiems laidotuvėse. Ačiū Viktorijai ir Viktorui Staškūnams už parodytą nuoširdumą ir draugiškumą lankant velionę jos namuose.

Liūdintys –

vyras Viktoras ir šeima

PADĖKA

AŲA

RAMUTEI GRIGONIENEI,

mylimai žmonai, mamytei ir močiutei taip anksti iškeliauvus amžinybėn,

nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, už maldas laidotuvių namuose, atnašautas gedulines Mišias, kun. Liudui Januškaui, OFM, ir kun. Edžiui Putrimui, atnašavusiems Mišias kartu su klebonu, Danguolei Radtkienei už gražų giedojimą šventovėje.

Nuoširdi padėka kun. Eugenijui Jurgučii, OFM, atlikusiam laidotuvių apeigas kapinėse ir KLB moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus pirmininkei Irenai Vibrienei už tartą atsisveikinimo žodį.

Nuoširdus ačiū giminėms, draugams ir pažįstamiems už gausų dalyvavimą laidotuvėse, karsto nešėjams, už užprašytas Mišias, gėles, užuojautas žodžiu bei raštu, aukas Lietuvos našlaičiams "Vaiko tėviškės namai", Tėvynės sąjungai ir kovai su vėžio liga Lietuvoje. Nuoširdžiai dėkingi už pietų paruošimą šeimininkei Birutei Stanulienei ir ponioms už pyragus.

Giliam liudsey likę –

vyras Adomas, sūnūs – Juozas, Aleksas ir Raimundas su šeimomis

Lietuvos lenkai seimo rinkimuose

1996 m. Lietuvos seimo rinkimai nebuvo Lietuvos lenkų rinkimų akcijai sėkmingi. Po lenkams pavykusių paskutiniųjų rinkimų į savivaldybes, kuriuose jie sąjungoje su rusais užvaldė Šalčininkų ir Vilniaus rajonus bei pravedė į kai kurių miestų tarybas savo kandidatus, jie tikėjosi, kad ir šie rinkimai į seimą jiems gerai pavyks. LLRA pirmininkas J. Sienkiewicz š.m. spalio 18 d. "Kurier Wilenski" laidoje pareiškė: "Turime galimybę 3-4 vietas laimėti vienmandatinėse apygardose. 5% slenkščio peržengimas mums dar duotų 5 seimo narius. 8-9 atstovai tai stipri jėga, teikianti dideles galimybes".

Tikrovė pasirodė esanti kitokia. Daugmandatinuose rinkimuose LLRA gavo tik 2,98% balsų ir neišrinko nė vieno atstovo. Šio pralaimėjimo buvo dvi svarbiausios priežastys: pirma – rusai sudarė atskirą savo sąrašą ir už lenkus nebalsavo, antra – du mėnesius prieš rinkimus įsisteigė kita partija – Lietuvos tautinių mažumų aljansas, kur daugumą sudarė lenkai ir jai vadovavo. Abiejų lenkų partijų gautų balsų suma viršijo 5% slenkstį.

Nedaug geresni rezultatai buvo ir vienmandatinėse apygardose: pirmajame rate jie nepravedė nė vieno atstovo, o į antrą lapkričio 10 d. ratą pateko tik Širvintų-Vilniaus apygardoje kandidatavęs J. Mincewicz ir Varėnos-Eišiškių L. Talmont. N. Vilnios, Vilniaus-Šalčininkų ir Vilniaus-Trakų apygardų rinkimuose dalyvavo mažiau kaip 40% balsuotojų. Lietuvos lenkų sąjungos pirmininkas R. Maciejikiewicz, LLRA pirmininkas J. Sienkiewicz ir lenkų veikėjas W. Tomaszewski turės dalyvauti pakartotiniuose rinkimuose, kurie įvyks 1997 m., greičiausiai kartu su savivaldybių rinkimais. Beje, J. Sienkiewicz savo apygardoje surinko 51,65% balsų, bet to neužteko.

LLRA – jos veikėjų nepagudžia tai, kad į seimą pagal LDDP sąrašą pateko lenkas A. Ploksztas ir lenkas konservatorius (TS) Z. Mackiewicz. Pa-

sak LLRA pirmininko J. Sienkiewicz, jie yra "išdavikai". Lenkas krikščionis-demokratas M. Czobot, kuris 1992 m. Vilniaus pirmojoje apygardoje antrajame rate su išvijos pagalba įveikė tada dar buvusį LDDP narį Genzelį, išsibraukė iš KD kandidatų sąrašo, bet kol kas dar nepasakė kodėl.

Lenkų spaudos nuomonės

"Lietuvos buv. komunistai buvo pirmieji, kurie pilni garbės grįžo į valdžią, sakydami, kad darys reformas. Palieka valdžią skandalų, korupcijos ir neįvykdytų pažadų atmosferoje. (...)

Pasirodė, kad buv. komunistams negalima tikėti. Žmonės tuo jau įsitikino, todėl tai, kas įvyko Lietuvoje, yra linkmė, kuri pasikartos kituose buv. komunistiniuose kraštuose". Taip rašė "Rzeczpospolita" 1996 m. spalio 22 d.

"Vienu metu Rytų Europoje buvo nusisukta nuo komunizmo ir rinkimus laimėjo grupuotės, kurios nebuvo įsivėlusios į praeitį ir komunizmo laikais nevaldė. Vėliau dėl padarytų ekonominių reformų įvyko bendras nuo šių grupuočių atsiaravimas. Lietuva buvo pirmoji valstybė, kurioje buv. komunistai atgavo valdžią. Dabar reikia laukti klostosi taip, kad po dešiniųjų ir kairiųjų valdžių patirties žmonės palinko prie pastovios, normalios demokratinės sistemos". ("Gazeta", 1996 m. spalio 22 d.).

"Lietuvos žmonės be pasigailėjimo atsiskaitė su buv. komunistais (...), kurie buvo nesąžiningų darbų autoriai, sukrėtė bankų sistemą ir pan. Krzacklewski ('Solidarumo' vadas) mano, kad buvę lenkų komunistai irgi daro panašias klaidas, bet yra gaudrūs ir moka savo suklydimus paslėpti. (...)

Krikščionių-demokratų-tautininkų pirmininkas M. Pilka pabrėžia, kad lenkai neturės seime atstovų. Lietuvoje lenkų mažuma yra nuolat persekiojama, o lenkų atstovų seime stoka privės prie šių persekiojimų padidėjimo". ("Gazeta Wyborcza" 1996, spalio 22 d.).

Lietuvos lenkai – elitas

Varšuvos dienraštis "Rzeczpospolita" š.m. spalio 22 d. laidoje rašo apie iš Ukrainos, Kazachstano ir Rusijos į Lenkiją atvykusius studijoms jaunuolius. Jie blogai kalba lenkiškai, yra menkai paruošti studijoms, nemoka elgtis parduotuvėse bei išvietėse ir pan.

Apie studentus iš Lietuvos laikraštis rašo: "Jie moka gerai rengtis, yra jauni, gražūs, apsitvarkę. B. Rodziewicz iš Vilniaus galėtų varžytis dėl Miss Polonia" vardo. Jos dvi bičiulės A. Mincewicz ir L. Urbanowicz niekuo nesiskiria nuo savo bendraamžių Lenkijoje. Tačiau Lietuvos lenkai – tai elitas. Ten lenkai turi savo mokyklas, universitetą, katedrą, chorą, ansamblius, spaudą, radiją, stiprų bendruomenės ir savo šaknų supratimą, na ir Lenkiją už sienos".

Nėra ženklų, kad Lietuvos lenkus kas nors persekiotų. J.B.

AUŠROS VARTAI Vilniuje

Nuotr. K. Baliūnaitės

Lietuviškoji vilniečio kova

(Atkelta iš 2-ro psl.)

gargos, remiantis su Rusija 1920 m. sutartimi, kuria tos sritys buvo pripažintos Lietuvai, atiteks jai ir dabar. Tad minėtasis komitetas ir siekė šio tikslo.

Politinėje srityje nusprendė palaikyti kuo glaudesnius santykius su visomis tautybėmis ir organizacijomis, o ypač su Lydos gudų komitetu, kurio vadovas buvo p. Klimovičius. Jis puičiai kalbėjo lietuviškai ir gerai žinojo Lietuvos istoriją, suprato mūsų siekius.

Šalia turimų šešių lietuviškų mokyklų, dar tiek pat norėjome atidaryti. Planavome atidaryti 12 skaityklų, padidinti ryšininkų skaičių. Neleidome išvežti žmonių į Vokietiją ir gelbėjome palikviusius kalinius.

Trukdė lenkai

Pradėjome sunkų ir varginą darbą – lietuviškų kaimų bei gyventojų surašymą. Lenkų slėktos bei kiti jų šovnistai visur mums trukdė ir šmeižė. Jie apskundė mus vokiečiams, kad ruošiamės sukilimui ir norime prisijungti prie Lietuvos. 1942 m. Leliušių kaime, Rodūnės rajone, lenkų žandarai (vokiečių įsakymu) mus suėmė ir uždarė šaltame ir alkaname Lydos kalėjime. Tik po didelių kovų, kančių ir prašymų mėnesio pabaigoje buvome teisiami. Vokiečiai suprato, kad mes teisūs ir atgavome savo teises ir toliau tęsėme gyventojų surašymą.

Šiame darbo bare daug pasidaravo mokytojas Krečius, Izidorius Masalskas, Jonas Pečiulka, Jonas Kosciukas, kaimo ryšininkai bei moksleiviai. Surašymą baigėme 1942 m. gruodžio mėn. Radome apie 28.000 lietuvių. Nuo išvežimo į Vokietiją išgelbėjome daugiau kaip vieną tūkstantį žmonių. Nemažai tautiečių ištraukėme iš kalėjimų, o labiausiai pasisekė išgelbėti mirtininkų, Pelesos kleboną kunigą Joną Vienažindį, kurio likę kameros draugai sekančią dieną buvo sušaudyti. O kiek pagelbėjome kitų tautybių žmonėms, patys neprisimename.

Pavojingi partizanai

1943 m. Lydos miškuose buvo išmestas nemažas skaičius

čekistų-desantininkų. Be to emigrantinė Lenkijos vyriausybė slaptai telkė jaunos lenkus ir siuntė juos į Armijos Krajovos ciles, kurios pagrindinė vadovybė slapstėsi Lydos miškuose. Jos veiksmai buvo pavojingesni negu bolševikų. Jie ne tik grobė maistą iš gyventojų, bet ir žudė taikius ūkininkus-lietuvius ir gudus. Jų pagrindinis tikslas buvo užgrobti Vilnių ir jo kraštą. Metų pabaigoje padėtis dar labiau pablogėjo. Mokytojai ir ryšininkai bijojo gyventi kaime ir bėgo į miestą. Vėliau nusprendė, kad moksleivius, norinčius mokintis toliau reikia siųsti į Vilnių. Ten turėjome bendrabučius, kur juos apgyvendindavome. O trokštantį mokytis buvo šimtai. Didžiausias srautas plaukė iš Nočios, Rodūnios, Pelesos, Lazdūnų, Juriatiškio, Dzianiškių ir Varanavos.

Vokiečių laikysena

Buvo skaudu girdėti ir matyti, kad vokiečių vadovybė, lenkų moterų dėka, gaudavo Armijai Krajovai ginklų. Mat vokiečiai tikėjosi jos paramos kovoje su komunistais. Deja, gyvenimas parodė, ką kita – minėti ginklai buvo panaudoti prieš juos pačius ir taikius lietuvių gyventojus.

Artėjant bolševikiniam frontui padėtis 1944 m. dar labiau paastrėjo. Daug nekaltų žmonių žūdavo miesto gatvėse bei butuose. Mes laikėmės iki paskutinės minutės, nors žinojome, kas mūsų laukia. Rusams pradėjus artėti prie Lydos, mes traukėmės į Lietuvos gilumą, mėginami ir toliau kovoti. Turėjome viltį ir tikėjimą į ateitį. Kai patekome į sovietų spąstus, dešimtmečius iškalėjome Norilsko lageriuose ir dar Irkutsko srities tremtyje. Vis dėlto likome gyvi ir džiaugiamės atgavę laisvę bei Lietuvos nepriklausomybę.

Didžiausi mūsų siekiai buvo sujungti visas Lietuvos etnografines žemes ir pažadinti žmonėse meilės ir vienybės jausmą. Mūsų Tėvynė turi būti ne tik graži, kultūringa, bet ir turėtinga. Tikimės, kad to kūrėjų sulaukti mūsų vaikai ir vaikiečiai.

Lydos lietuvių komiteto rėmėjai

1. Pelesos parapijos klebonas kun. Jonas Vienažindis. Jis buvo kankinamas vokiečių, vėliau bolševikų. Iš tremties grįžo į Nočios parapiją. Palaidotas Vilniaus Kalvarijų kapinėse.
2. Pavalakės kaimo Lietuvos savanoris Jonas Radziulis. Tai puikus ryšininkas ir geras komiteto rėmėjas. Mirė 1994 m. Pavalakės kaime.
3. Piliūno kaimo ryšininkas Jonas Žukauskas. Buvo be galo gabus ir energingas komiteto šelpėjas. Žuvo nuo Armijos Krajovos partizanų.
4. Pelesos kaimo mokytojas Valentinas Krečius, mūsų komiteto veikėjas, gyventojų surašinėtojas. Lydos kalėjime peršalo ir ten mirė. Palaidotas Antakalnio kapinėse.
5. Pelesos kaimo veikėjas ir propagandistas Kruopis. Nužudė bolševikai.

6. Lietuvos vaikų gydytojas ir veikėjas Vincentas Kauzas, Lydos lietuvių k-to rėmėjas, kilęs iš Leliušių kaimo, Rodūnios rajono. Jis buvo čekistų nukankintas Bajendajio rajone, Irkutsko srityje.

7. Vilniaus miesto gydytojas, Lietuvos veikėjas, mūsų k-to rėmėjas p. Lygeika, kilęs iš Sklodonių kaimo, Radūnės rajono.

8. Generolas Daukantas – Lietuvos veikėjas, pasitraukęs į Vakarus, mirė Vokietijoje.

9. Profesorius Ignas Končius, Lietuvos veikėjas, mirė iš-eivijoje.

10. Mokytojas Jurgis Dovidaitis, visuomenės veikėjas, rė-

Lietuvą po 52 metų aplankius X

JUOZAS ŽYGAS

Po tuščių laukus ir miškelius besidairant, priekyje pamatėme didelį spalvotą balioną. Paskui antrą, trečią, ketvirtą... Artėjome prie Prienų. Dar mums kiek pavaziavus, tie balionai pradėjo leistis ir prie kelio artėti. Vienas buvo visai žemas. Maniau, kad medžių viršūnes kliudys.

Suskaiciavau net septynetą karšto oro balionų. Tai yra gražus, bet kartu ir labai brangus sportas. Lietuvos spaudoje skaičiau, kad 1 valandos skrydis kainuoja 200-250 Lt. Reiškia, Lietuvoje yra pasiturinčių žmonių. Idomu, ar ir jie gauna per mėnesį po 7-8 labdarinių organizacijų vokelius taip, kaip mes gauname? Manau, kad jų pinigai tik saviems reikalingiems teskirti.

Beveik ir nepastebėjome, kaip Nemuną pervažiavome. Dar Trakų neprivaziavus, mūsų autobusiukas pasuko į šoną ir sustojome mažoje aikštelėje. Mūsų autobuso igula parūkyti sustojo. Buvo kioskas su "Coca-Cola" reklamomis, bet uždarytas. Prie ežero kranto buvo lieptukas, turbūt valtelei pririšti. Ant lieptuko keletas vaikų ir prie jo plaukojo gulbė. Vaikai ją erzino, o ji atsilygindama norėjo jiems į kojas įžnybti. Mes gi net duonos riekutės neturėjome. Viena mūsų ponija bandė saldai-niu pavaišinti. Numestą saldainį ji snapu iš vandens ištraukė, bet tuojaus ir išspjovė.

Autobuso igulai baigus rūkyti vėl važiavome ir po gero pusvalandžio buvome Vilniuje. Taip praėjo dvi įspūdingos dienos, per kurias daug daugiau mačiau, negu išvykdamas tikėjau. Pradžią labai gera. Bet, kaip sakoma, nereikia girti dienos be vakaro. Kai nuvykau į Vilnių, tai Žvėryne "tvarkė" vamzdžius ir šilto vandens ne-

mė knygomis ir spauda.

11. Rašytojas Algirdas Gustaitis, visuomenės veikėjas, slaptos spaudos ir knygų platintojas.

Minėtų geradarių dėka išauga bei stiprėja tokios tvirtovės, kaip Gervėčiai, Pelesa ir Gardinas, iš kurių šiandieną sleidžiasi lietuviška šviesa ir tikėjimas rytojaus diena.

Viktoras Vilčinskas,

buvęs Lydos lietuvių k-to pirmininkas, 1941 m. sukilimo dalyvis, politinis kalins

Vilniaus miesto priešgaisrinės apsaugos savieiklininkai, vadovaujami rašytojo ALGIRDO GUSTAIČIO, lanko sugriautą Lydos miestą 1941 metais

buvo. Vilkaviškyje nei viešbutyje, nei kitur irgi šilto vandens nebuvo, nors apie vamzdžių remontą niekas nekalbėjo. Vilniuje minėjo, kad šiltas vanduo išjungtas tik laikinai.

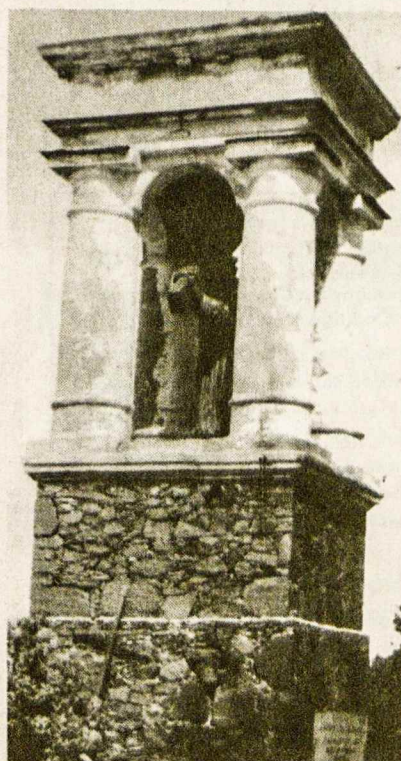
Prieš išvykdamas į Suvalkiją, jau buvau keletą šimtų dolerių išsikeitęs. Banko tarnautoja lietuviškai suprantanti, bet kalbėti negalėjo. Turbūt lenkaitė ar rusaitė. Mano banknotus, kurie buvo jau naujo tipo šimtinės, dar visai nevertoti, rūpestingai iš abiejų pusių apžiūrėjo, kad nebūtų pieštuko nieko pažymėta. Aš pagalvojau: jeigu būtų rūpestingai žiūrėję, kai pasokas išdavinėjo, tai nebūtų bankai apie bilijoną litų praradę. Už iškėtimą atskaitė 3%. Vėliau keisdavau miesto centre, kur atskaitymas buvo 2%.

Pinigus jau turėjau, tai važiavome miesto apžiūrėti. Pirmiausia norėjau pamatyti pranciškonų šventovę ir vienuolyną, kur teko pumetį gyventi.

Iš troleibuso išlipome ant Trakų ir Pylimo gatvių kampo. Matėsi šventovės bokštai ir pačią sankryžą atpažinau. Perėjus skersai gatvę už poros namų turėjo būti vartai. Namai tai buvo, bet vartų rasti negalėjau. Dar už poros namų buvo Pranciškonų gatvelė ir vartai ten buvo. Išskyrus bokštus, nieko daugiau negalėjau atpažinti. Gal kokį penketą blokų paėjus, kairėje pusėje pamaciau Šv. Kotrynos šventovę, kuri buvo pastoliais apstatyta. O priekyje – Šv. Jono šventovė ir universiteto pastatai dunksojo. Ejome universiteto link. Štai Dominikonų šventovė. Matėme žmones vaikstant, tad ir mes į vidų įėjome. Šventovė graži ir nuniokojimo žymių nesimatė. Viduje, prie įėjimo durų, buvo įvairios informacijos ir pranešimai – vyraujanti kalba lenkų, tad ir į greta esančią dėžutę šventovės išlaikymui ir remontams dėmesio nekreipiau.

Priėjome universiteto rajoną. Pastatai atrodė tvarkingi ir beveik visai nepasikeitę. Į vidų nėjome, tik vaikščiojome iš kiemo į kiemą. Vilniuje iš karto pastebėjau, kad labai daug rūkančių žmonių, ypač jaunimo.

Mums po kiemus beveik vaikštanti, ant suoliuko sėdėjo keturios jaunos merginos ir visos rūkė. Mano palydovė universiteto pastatus gerai pažinojo, nes juose ketvirtą metų buvo praleidusi. Norėjau ypač Šv. Jono šventovę aplankyti, nes su ja prisiminimai rišo. 1940 m. gale ir 1941 m. pradžioje iki balandžio mėn. vidurio beveik kiekvieną sekmadienį joje lankydavau. Tai buvo vieta, kur buvo galima vadinamus "kau-niečius" susitikti ar pamatyti. Mat lenkai ir žydai visus lietuvius tuomet "kowensky" vadino. Kadangi vyko žymesnių lietuvių suėmimai, tad jei ko nors jo įprastoje vietoje nematydavo sėdinti, buvo... ženklas. Dauguma rinkdavosi kun. A. Lipniūno pamokslų pasiklausyti. Tai buvo vienintelė vieta, kur dar buvo galima nemeluotą žodį išgirsti. (B.d.)

Koplytėlė Upytėje prie buvusio Čičinsko dvaro, Panevėžio rajone
Nuotr. H. Paulausko

HOW SANTA TRAVELS THE GLOBE IN ONE NIGHT.

FINNAIR
GATEWAY TO THE WORLD

LAISVOJE TĖVYNĖJE

AKMUO ČEČENŲ KOVAI

Kaune buvo atidengtas paminklinis akmuo Čečėnijos nepriklausomybės paskelbimo penktųjų metų progą. Akmenį yra iškaltas šios Kaukazo šalies valstybinis herbas ir žodžiai lietuvių bei čečėnų kalbomis: "Čečėnijos aikštė". Atidengimo metu Čečėnijos laisvei skirtos Mišios buvo atnaušintos Karmelitų (Šv. Kryžiaus) parapijos šventovėje.

SUTVARKĖ GRAFO KAPA

Sovietmetėje Kavoliškėje su-niokotą grafo Z. Komarowskio kapą sutvarkė uždaros akcinės bendrovės "Kovališkis" direktorius Danas Medikas, talkon pasikvietęs kun. Juozą Janulį, Rokiškio šventovės dekaną. Sutvarkyto kapo pašventinime dalyvavo kavoliškėnai ir jų svečiai. Iš Vilniaus atvyko net ir karinis Lenkijos atstovas Lietuvai su žmona. Grafo provaikais Bronislawas Komarowskis, kuris yra dabartinis Lenkijos krašto apsaugos ministeris, negalėdamas atvykti į Lietuvą, atsiuntė padėkos raštą.

VARPĄ IŠLEIDO POILSIN

Žalvarinis Telšių katedros varpas žemaičiams skambėjo nuo 1619 m., kviesdamas telšiškius į pamaldas ir išlydėdamas juos į kapines. Tris šimtmečius mačiusį varpą parapijiečiai išleido poilsin, perkeldami į katedros bokšto ant-rąjį aukštą. Ten aštuonis šimtus kilogramų sveriantis varpas bus saugomas kaip muziejinė vertybė. Jį dabar pakeitė iš Vokietijos gauti šeši įvairaus didumo varpai. Didžiausias sveria vieną toną ir 253 kilogramus. Jais skambinant nereikės taisyti varpų ir jūdinti šerdis. Tai atliks zakristijoje įrengtas varpų valdymo pulas, turintis specialius variklius. Naujo-sius varpus Telšių katedrai dova-nojo katalikų kun. Gerhard Lan-ge Vokietijoje su savo parapijie-čiais.

PALAIDOTAS PER ANKSTI

"Dienos" korespondentė Vir-ginija Vanagienė jau gegužės pradžioje parašė neįtikėtinaį drąsų straipsnį "Lietuviško bekono ne-bereikia net saviems", remdamasi antrine antraštele "Už pašarus mokėk tuoj, o už mėsą – palauk-si..." Tada ji dar prisiminė sovietina-mos Lietuvos laikotarpį, kai lietuviams likdavo tik 7-8% pasigamintos mėsos. Tada buvo kovojama su Maskva, kad Lietu-voje būtų palikta bent vienu nuo-šimčiu daugiau kiaulienos. Esą jos prie mėsos parduotuvėlių lauk-davo eilės lietuvių. Žurnalistei V. Vanagienei, matyt, neteko stebėti nepriklausomos Lietuvos gyveni-mo tarpukario metais. Tada lietu-

viškių bekonų su kaupe užtekdavo eksportui užsienyje ir vietinėje rinkoje. Lietuvių eilių prie mėsos parduotuvėlių netekdavo matyti. Dabar V. Vanagienė nusiskundžia, kad nepriklausomybė atsta-čiusi Lietuva nesugrąžino popu-liarumo lietuviškam bekonui. Esą sovietiniais mėsos kombinatais pavadintos skerdyklos dabar nesi-laiko net su "Beržų kompleksu" pasirašytos bekonų pirkimo sutar-ties. Pagal tas sutartis Alytaus mėsos kombinatas turėjo nupirkti 1.600 bekonų, o nupirko tik 327. Kuklesnis Šiaulių mėsos kombi-natas, įsipareigojęs nupirkti pusę tūkstančio bekonų, pirkė tik 310. Pasirodo, tos lietuviško bekono laidotuvės buvo per ankstyvos.

REIKĖS LIETUVIŠKO BEKONO

Dabar jau paaiškėjo, kad Lie-tuvai vis dėlto reikės lietuviško bekono. Tai liudija net dviejų "Lietuvos ryto" korespondentų pranešimai tuo pačioje šio dien-raščio spalio 8 d. laidoje. Skaity-tojams daug pasako tų korespon-dentų pranešimų antraštės: Romo Jankausko – "Alytaus par-duotuvės pritrūko kiaulienos", Algio Vaskevičiaus "Suvalkijoje trūksta kiaulių, o galvijų nėra kur dėti". R. Jankauskas rašo: "Aly-taus parduotuvėse trūksta švie-žios kiaulienos. Kai kuriose pre-kybos įstaigose retkarčiais jos at-siranda, tačiau ji trimis keturiais litais brangesnė negu ankščiau. Pirkėjų vertinimu, prekybininkai sudaro dirbtinį deficitą, kad galė-tų pakelti kiaulienos kainas, o šie teigia, kad jos iš tikrųjų trūksta. Tai, kad kiaulių Lietuvoje trūksta, patvirtino ir 'Alytaus mėsos' direktorius Juozas Dzekunskas..." Mat jo įmonėje per savaitę pasker-džiama 150-200 kiaulių. Ankščiau tai būdavo atliekama per vieną darbo dieną. A. Vaskevičius, pa-brėžęs įtautos perteklių Euro-poje, skaitytojams pasakoja: "Kai kurių kiaulės ir galvijus auginan-čių Marijampolės žemės ūkio bendrovių atstovai sakė, kad ne-spėja priauginti tiek kiaulių, kiek jų reikia, nes pernai buvo didelės pašarų kainos, todėl daug kiaulių buvo išskersti, o naujų nepriau-ginta..." Tad nenuostabu, kad Marijampolės mėsos perdirbimo "Mėprai" bendrovei siūloma par-duoti kiaulę, jeigu ji paims ir jautį.

GINKLUOTI GALVIJŲ VAGYS

Nors rašoma, kad Suvalkijoje galvijų jau nėra kur dėti, bet jiems rinką suranda vagys, į ga-nyklas ateinantys ginkluoti šautu-vais. Pasak "Lietuvos aidų" ko-respondentės Janinos Nekrašie-nės, galvijų vagystės vasaros mė-nesiais yra skaudi ryškė Lietuvos ūkininkams. Mat tada ištisą parą gyvulių yra pilnos pakrūmės, o prie kiekvieno krūmo policininko nepastatysi. Šautuvus vagys į ga-nyklas vasara atsiņeša avims, ver-šeliams ir telyčioms nusišauti. Daugiausia vagiamos karvės, kar-tais turbūt parduodamos jų netu-rintiems. Pavogta karvė ar ver-šiukas kai kuriems savininkams būdavo jų vienintelė atrama gyve-nime. Kriminalinė Lietuvos poli-cija gyvulių vagis skirsto į dvi gru-pes. Pirmąją sudaro profesiniai vagys, kuriems tokia vagystė yra pagrindinis pragyvenimo šaltinis. Jie turi savo priemones gyvam ar papjautam galvijui nusivėžti. An-trojoje grupėje yra smulkūs gyvu-lių vagiškiai. Paprovę karvę ar ver-šį, jie pasiimdavo geriausias mėsos kulsis, grobį pasidalydavo ir pragerdavo.

V. Kst.

Rusijos kareiviai, negaudami atlyginimo rubliais, eina į ūkius dirbti. Jų uždarbis – po du kopūstus, kuriuos nešasi į kareivines. Ši nuotrauka paimta iš vokiečių spaudos, kuri nurodo, kad minimi ūkiai yra Gorodische vietovėje 120 km nuo Maskvos

Dingo lietuvių kilmės vokiečiai

Šiemet (1996 m.) susipažinę 33 m. Egbert Rimkus ir 28 m. Kornelija (jos pavardės žinias-klaida nepaskelbė) atostogas nutarė praleisti JAV. Paėmę sa-vo vaikus – Rimkus 10 m. sūnų Jurgį ir Korneliją savo trimetį sūnų – atskrido į Los Angeles, čia išnuomojo automobilį, apva-žinėjo Kaliforniją, pasiekė Death Valley vietovę. Joje yra karščiausias žemės taškas, nes prie Devil's Playground tempe-ratūra siekia iki +140°F. Tik prieš keletą savaičių šioje vieto-je buvo rastas automobilis, ta-čiau be E. Rimkaus, jo draugės ir vaikų. Gulėjo tik dvi alaus skardinės.

Dabar FBI atlieka griaučių paieškas, kadangi tokiame kli-mate nieko kito iš žmogaus ne-likia. Be to, čia "karaliauja" ko-jotai ir kiti plėšrūs žvėrys.

Iš Saksonijos atvykę turistai viešbutį paliko liepos 22 d., pa-sirinkę labai pavojingą skaldos plentą, nepaisant viešbučio tar-nautojų įspėjimo vengti šio pa-vojingo kelio. Sprogus pirmajai padangai, jie privalejo grįžti at-

gal, tačiau spėjama, kad E. Rimkus pasuko toliau. Sprogus likusioms padangoms, Rimkus su drauge ir vaikais greičiausiai mėgino grįžti atgal. Šioje apy-linkėje galimybė išgyventi kad ir vieną dieną be vandens yra lygi nuliui.

E. Rimkaus kaimynai sako, kad lietuvių kilmės statybinin-kas buvęs gerokai prasiskolinęs, įkeitęs savo namą Dresdene. Skolintojai kiekvieną dieną lan-kydavę jo namus. Motina Uršu-lė mano, kad sūnus dar gyvas, nes automobilyje rasti pasi.

Tai antra po dvigubo šnipio Helmuto Šimkaus (tarnavusio Irakui ir Iranui) lietuvių kilmės vokiečių "sensacija" Vokietijos žiniasklaidoje. K.B.

Sault Ste. Marie, Ont.

ADVENTO SUSIKAUPI-MAS Sault Ste. Marie apylinkės lietuviams bus Šv. Sakramento šventovėje gruodžio 15, sekmadie-nį. Išpažinčių bus klausoma 2 v.p.p., o Mišios bus 3 v.p.p. Susi-kaupimą praves kun. V. Volertas.

"Kretingos" stovyklavietėje jaunieji stovyklautojai 1996 m. liepos mėnesį mokėsi saugiai iškylauti miške

Nuotr. A. Kaknevičiaus

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju vyriausioms rengėjoms Giedrei Stepulaitienei ir Marytei Vaitkienei už suruoštą priešvėdėbinį mergvakarį. Dėkoju visoms ponios, kurios dalyvavo tame linksmame subuvime. Jūsų dovanos ir smagiai praleistas laikas pasiliks ilgai mano atmintį. Po kelių savaičių vyko ir mūsų vestuvės.

Dėkojame kun. Izidorijui Gedvilai iš Floridos, kuris čia, Wasagoje, atostogaudamas Gerojo Ganytojo mišijos šventovėje palaimino mūsų gyvenimą; dėkojame muz. Paulinai de Ionnancourt-Boisvert už gražų vargonavimą Mišių metu. Ačiū Aleksui Kusinskiui už gražiai ir jautriai pagiedotą "Ave Maria". Nuoširdžiai dėkojame Marytei Vaitkienei, Irenai Kusinskienei ir Aldonai Vitkienei už gražiai išpuoštą šventovę ir vaišių salę, Genovaitę Kobelskienei ir Jolantai Stasiulevičienei už nuoširdų darbą, visoms ponios už labai skanius tortus: Magelionai Laurinavičienei, Emilijai Tribinevičienei, Aldonai Vitkienei, Marytei Vaitkienei, Anelei Gataveckienei, Birutei Ignatavičienei, Marytei Žymantienai, Giedrei Stepulaitienei, Elenai Kriščiūnienei, muzikantui Vaclovui Poviloniui už smagią muziką, viešniai iš Lietuvos – Vilniaus miesto tremtinių chorų vadovai Paulinai Grigaliūnienei už atliktus su Vaclovu duetus, Agotai Babeckienei už iškeptą skanią lietuvišką duoną, Giedrei Stepulaitienei už pagamintą šaunų punšą, padavėjas Rasai Povilavičiūtei, Skirmantei Baluolienai ir Gintui Stasiulevičiui už malonų ir greitą aptarnavimą, Irenai ir Aleksui Kusinskiams už įdomiai suvaidintus "jau-nuosius", už filmavimą Pranui Mackelai, Birutei Tamošiūnienei, Ewaldui Mejer, Bodo Mejer. Jūsų užfiksotos akimirkos pasiliks ilgai prisiminimui.

Didelis nuoširdus ačiū svočiai dr. Genovaitėi Bijūnienei ir pirmūnei Broniui Zukui už labai išradingai ir linksmai praveistą vaišių vakarą. Dėkojame visiems svečiams už dalyvavimą ir dovanas. Be Jūsų kiekvieno vakaras nebūtų buvęs toks smagus. Mes jautėme, kaip nuoširdžiai mums talkino ir idėjo daug pastangų, negalėdamos savo laiko, Wasagos moterys, kad ta mūsų šventė būtų tokia nepamirštama. Ačiū.

Didelis ačiū visiems –

Vida ir Algis Baltrušaitčiai, Collingwood, Ont.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Klivlande leidžiama "Dirva" vis dar maišo baltus su baltiečiais. Iš dr. Jono Jasiučio pranešimo spalio 15 d. laidoje sužinome, kad ten, Latvių namuose, rugsėjo 28 d. įvyko jau septynioliktąjį metinę Klivlando baltų vakaronę. Esą jos dalyvius pasveikino Klivlando baltų komiteto pirm. estas Toomas Tubalkain, apie pasirošimą dešimtajai latvių šventei, įvyk-siančiai 1997 m. liepos pabaigoje, kalbėjo Klivlando latvių atstovas plk. Vilmars Kukainis. Nuotraukoję paminėta ir Klivlando baltie-čių komiteto išd. latvė Inese Abols, sėdinti šalia jau minėto es-to pirm. Toomo Tubalkaino. Aiš-kliai matyti, kad tai buvo ne baltų, o tik baltiečių vakaronė. Mat in-doeuropiečių dabartinei baltų grupei priklauso tik latviai ir lie-tuviai, nes priklausiusieji prūsai jau yra suvokinti ir sunaikinti. Es-tai baltų grupei nepriklausė ir dabar nepriklauso. Juos su Lietu-vos ir Latvijos baltais jungia tik Baltijos jūra, bet ne tautiniai bal-tų grupės ryšiai.

Balys Brazdžionis, gimęs

1916 m. lapkričio 20 d. dabar-tiniame Panevėžio rajone, mirė 1996 m. spalio 6 d. Iliojaus Lo-well vietovėje prie Čikagos. Veli-onis ilgus metus vadovavo Či-kagos lietuvių radio programai "Lietuvos aidai", bet labiausiajį svajoją apie žurnalistiką, neiško-pęs iš pradinio korespondencinių žinučių rašymo. Kartais bandy-davo pateikti informaciją apie te-levizorius. Savo lietuvišką radioj programą buvo perdavęs dukrai Kazei Brazdžionytei-Kazlauskie-nei. Su ja paliko žentą Bernardą, vaikaičius Algirdą ir Aliną. Veli-onis spalio 10 d. iš Švč. Mergelės Marijos gimimo parapijos šventovės palaidotas Čikagos lie-tuvių Šv. Kazimiero kapinėse.

Rūpestį Čikagos lietuviams Marquette Parke kelia Švč. M. Marijos gimimo parapijos klebo-nas kun. J. Kuzinsko ruošimasis išeiti pensjon. Po pasitraukimo iš pareigų terminas dėl pasiektos amžiaus artėja. Spalio 16 d. Či-kagos arkidiecezija jau buvo sušau-kusi parapijiečių pasitarimą para-pijos salėje susipažinti su jų pa-gėdavimais. Susitikimui su Či-kagos arkidiecezijos atstovu kun. J. Bolandu vadovavo Juozas Poli-kaitis. Jis pranešė, kad pakaito klebonui kun. J. Kuzinskiui laiškais jau yra ieškoma penkioli-koje parapijų. Lietuvių atstovai pabrėžė, kad Čikaga yra JAV lie-tuvių tautinio, religinio ir kultūri-nio gyvenimo centras. Tad šios lietuviškos parapijos klebonu ne-turėtų būti paskirtas kalbiniu ir kultūrinio požiūriu lietuviams svetimas asmuo.

Australija

Sidnio lietuvių namuose rug-pjičio 28 d. buvo paminėta dvigu-ba deimantinė "Mūsų pastogės" savaitraščio red. Broniaus Žalio ir jo žmonos Palmyros sukaktis. Turbūt retai šią sukaktį kartu švenčia tais pačiais metais gimę vyrai ir žmona. Vaisės buvo pra-dėtos kun. Povilo Martūzo sukal-bėta malda. Oficialiai minėjimo

daliai vadovavo Jonas Zinkus, šiai sukakčiai parašęs biografinę apy-braizą, supažindinančią su abiejų suaktuvinių vargais ir darbais. ALB Sidnio apylinkės vardu juos abu sveikino valdybos pirm. An-tanas Kramilius, ALB spaudos sąjungos Sidnio valdybos vardu sveikino Vytautas Patašius, skau-tų vardu – j.v.s. Vytautas Vaitkus. Sugiedota "Ilgiausių metų", per-skaičius iš toliau gautus sveikini-mus. Dovaną svečiai pakeitė su-rinktais doleriais, skirtais Pietry-čių Lietuvos mokykloms.

LSS Australijos rajono jubi-lejinė stovykla "Eukalipto šešė-ly" įvyks 1997 m. sausio 2-11 d.d. Gilwell Parko stovyklavietėje. Jo-je sausio 5 d. bus paminėtas lietu-viško skautavimo Australijoje penkiasdešimtmetis. Organizaci-jos stovyklos komitetas ragina lie-tuvius skautus neužmiršti šių da-tų. Jubiliejinės stovyklon kviečia-mi buvusieji ir dabartiniai skautai bei skautės. Lietuviai skautai, ne-galintys tuo metu stovyklauti, prašomi atvykti bent į penkiasde-simtmečio sukakties minėjimą.

Italija

Kun. Mečislavą Burbą, SDB, Italijos kardiologas buvo pagul-dę ligoninėn dėl nusilpusios ir nak-timis nenormaliai plakančios šir-dies. Jam buvo įdėtas širdies pla-kimą reguliuojantis stiprintuvas. Kun. M. Burba, SDB, sveikaitai pagerėjus, nuosiąsi grįžti Lietu-von, kur salečiąs dabar laukia didelis religinio atsinaujinimo darbas.

Rugsėjo pabaigoje Vatikanan atvyko grupė maldininkų iš Lietu-vos. Jų sudarė 1991 m. sausio 13 d. Vilniuje prie Lietuvos televizijos bokšto didvyriškai žuvusių laisvės gynėjų šeimų nariai ir artimi giminės. Svečiams iš Lietu-vos Mišias Šv. Petro bazilikoje koncelebravo prel. A. Jonušas, prel. S. Žilys ir mons. L. Tulaba, pasakę atitinkamą pamokslą. Mišių metu giedojo Vilniaus uni-versiteto choras. Mons. L. Tulaba atvykęs iš Lietuvos supažindino su lietuvių koplyčia Šv. Petro ba-zilikoje, jos istorija, talentingo išeivijos dail. Vytauto Kazimiero Jonyno dekoracijomis, atspindin-čiomis Lietuvos nueitą kelią. Sve-čius iš Lietuvos taipgi sudomino mozaikinis Vilniaus Aušros Vartų Marijos paveikslas. Maldininkus iš Lietuvos Romoje globojo K. Lozoraitis, Lietuvos ambasado-rius prie Šv. Sosto.

Century 21
OFFORD REALTY LTD.
 Member Broker, 38 Hurontario St.,
 Collingwood, Ontario L9Y 2L6
 Parduoant, perkant
 ar tik dėl informacijos
 apie namus, vasarna-mitus, ūkius, žemes
 Wasagos, Staynerio
 ir Collingwoodo apy-linkėse kreipkitės į
Angele Šalvaitę, B.A.,
 pirkimo ir pardavimo atstovę.
 J. mielai jums patarnaus.
 Darbo tel. 705 429-2121 ar
 705 445-5640
 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmenines nuo.....9.75%
santaupos.....2.25%	nekiln. turto 1 m.....5.200%
kasd. pal. taupymo sąsk.....1.50%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....2.50%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gynybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atgarsos kapitalu per 2 ml. dol. Ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu.
180 dienų indėlius.....3.00%	
1 m. term. indėlius.....2.50%	
2 m. term. indėlius.....3.75%	
3 m. term. indėlius.....4.50%	
4 m. term. indėlius.....4.75%	
5 m. term. indėlius.....5.00%	
RRSP ir RRRF (Variable).....2.75%	
1 m. ind.....3.00%	
2 m. ind.....3.75%	
3 m. ind.....4.50%	
4 m. ind.....4.75%	
5 m. ind.....5.00%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

siunčia siuntinius ir pinigus į Lietuvą:

- ➔ \$8 kub. pėda, priimame bet kokias dėzes.
- ➔ \$18 pristatymas iki 50 kg į vieną adresą.
- ➔ Atsiųsiantį į Lietuvos muitinės įstatymus, vienam asmeniui be muto galima siųsti tik 31.5 kg.
- ➔ Kad būtų geriau visiems, pageidaujame, kad dėžės nebūtų sunkesnės kaip 20 kg.
- ➔ Iš toliau siųsti U.P.S.
- ➔ Siunčiant dolerius iki \$2,000 – 4%, plius pristatymas.
- ➔ Siunčiant dolerius kaip \$2,000 – 3%, plius pristatymas.
- ➔ Kanados dolerių pristatymas – \$15 (kan.), Amerikos dol. – \$12 (amer.).

Montrealyje – Leonas ir Genė Balašiaitel. 514 366 8259
Hamiltono apylinkėje – Bernardas ir Danutė Mačiaitel. 905 632-4558
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Ušvaltaitel. 519 773-8007

Dėl pinigų siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, ar dėl platesnių informacijų prašom rašyti ar skambinti Vytiui ar Genei Kairiams, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Tel. 905 643-3334

Šeši dešimtmečiai Dievui ir tėvynei

Kapucino vienuolio kun. dr. Konstantino Gulbino 60 metų vienuolinio gyvenimo sukaktis Vokietijoje. Iškilmeje dalyvavo vokiečiai ir lietuviai

PETRAS S. ODINIS, Vokietija

1996 m. vasarą kun. dr. Konstantinas Gulbinas, kapucinas, atšventė savo 60-ties metų vienuoliško gyvenimo sukaktį. Vokietijos lietuviai, o ypač tie, kurie buvo atsidūrę nelaimėje ar sunkioje padėtyje, Tėvą Konstantiną gerai pažįsta.

Petras Gulbinas gimė 1919 m. birželio 3 d. Juodėnų kaime, Plungės valsčiuje. 1928 m. kapucinau, įsikūrę Plungės Lurde, dvejų metų laikotarpyje ten įsteigė vienuolinią mokyklą, kurioje 1930 m. rudenį, sulaukęs vienuolikos metų, Petras Gulbinas pradėjo mokytis. O 1936 m. įstojo į kapucinų ordiną. Kunigų seminarijoje Lietuvoje baigė filosofijos kursą.

1940 m. vasarą, užplūdus Lietuvai Raudonajai armijai, jis pasitraukė į Vokietiją. Su kapucinu Alfonsu M. Bernatoniūn Miunsteryje (Westfalijoje) baigė teologijos studijas ir 1943 m. rugpjūčio 1 d. priėmė kunigystės šventimus. 1944 m. vasarą, kai kun. Alfonsas M. Bernatoniš buvo paskirtas į kapucinų vienuolyną Mainze, kun. Konstantinas liko Miunsteryje.

1945 m. sausio 1 d., nepaisydamas tuometinės vokiečių valdžios trukdymų ir draudimų, vieno lietuvių bičiulio, Miunsterio universiteto katalikų teologijos ir bažnytinės teisės fakulteto docento kvietimu, kun. Konstantinas vyko atnašauti šv. Mišių karo atblokšties lietuviškų kuopų kariams Gievenbecko šventovėje. Nuo to laiko prasi-dėjo jo sielovadinis darbas lietuviams pabėgėliams Vokietijoje.

Po II Pasaulinio karo daugelis lietuvių kunigų išvyko į JAV ir kitus Vakarų pasaulio kraštus. Vyskupo Vincento Brizgio prašomi lietuviai kapucinau liko Vokietijoje. 1960-69 m. kun. Konstantinas gilino studijas klasikinę kalbą ir pedagogikos srityse Miunsterio universitete ir baigė daktaro laipsnį, kurį gavo už disertaciją apie rašytojos M. Pečkauskaitės pedagoginę veiklą ir raštus ("Das pädagogische Lebenswerk der litauischen Dichterin Marija Pečkauskaitė", 1971).

Jis yra daugelio straipsnių ir

knygų vertimų autorius į vokiečių kalbą, iš jų "LKB kronikų", be to, yra paskelbęs straipsnių "Krivulėje", "Šaltinyje" ir "Tėviškės žiburiuose".

Penkiasdešimties metų kunigystės sukaktį Tėvas Konstantinas atšventė Lietuvoje, Dotnuvos vienuolyne. Vokietijos lietuvių katalikų sielovadoje jis dirba iki šios dienos. Nuo š.m. gegužės mėnesio jo darbą sunkina nelaukta liga, kuri stipriai pakirto jo jėgas.

Š.m. rugpjūčio 25 d. Oberhausen-Sterkrades Mergelės Marijos parapijos šventovėje su kunigais kapucinais Tėvas Konstantinas atnašavo iškilmingas šv. Mišias. Pagerbti jo atvyko nemažas būrys lietuvių. Pilnutėlėje šventovėje didingai skambėjo choro giesmės ir vargonų muzika. Kun. Konstantiną sveikino Norbert Schmenk, kuris suminėjo jo nuopelnus Lietuvai; pamokslą pasakė vienuolyno gvardijonas kun. Tadas, aiškindamas Kristaus sekimo prasmę kunigo-vienuolio gyvenime. Ta proga buvo pašventintas kapucinų šventovei Kaune-Petrašiūnuose skirtas varpas.

Po iškilmingų Mišių buvo vaišės. Juose dalyvavo nemažai kapucinų ir iš kitų vienuolynų, o taip pat daug lietuvių, kurie kun. Konstantiną per ilgus dešimtmečius pažįsta kaip kunigą ir geradarį.

Kapucinas vienuolis kun. dr. KONSTANTINAS GULBINAS, atšventęs 60 metų vienuolinio gyvenimo sukaktį Vokietijoje. Šis varpas – Vokietijos kapucinų dovana vienuolijos šventovei Petrašiūnuose prie Kauno

Kazokų išdavimo sovietams eiga

Nepaisant didelio beginklių kazokų karių protesto bei priešinimo, anglų pareigūnai vykdė savo vyriausybės įsakymą

LEONAS BALTUŠIS

Išdavimo pradžia

Drąsusis Kubanės kazokų "sotnik" Aleksander Šparengo, nors šokdamas iš sunkvežimio apsidraskė, bet jau vakare, gegužės 28 d., pasiekė Peggetz stovyklą. Šį kartą kelias buvo visiškai tuščias – nei vieno anglų autovežimio – visi buvo sutelkti Spittal stovyklos apsaugai.

Generolo Krasnov'o žmona Lidija, užsidariusi viešbučio II aukšto kambarėlyje, visą dieną meldėsi. Laikrodžiui rodant 8 v. v., ji nusileido į viešbučio priemėnė, kur kaip tik tuo metu ten buvo mjr. "Rusty" Davies ir kapelionas kun. Kenneth Tyson. Paklaususi mjr. Davies, kas atsitiko su karininkais, gavo atsakymą, kad jis nežina. Kapelionas irgi tik mikčiojo – jis tuo metu dar nežinojo, kas laukia kazokų

Kaukazo legiono vadas gen. lt. Sultan Kelec Girei. Pakartas Maskvoje 1947 metais.

karininkų bei visų kitų.

Vertėja Olga Rotova, labai susinervinusi, vis laukdama bet kokios žinios, staiga 8 v.v. gavo pranešimą, kad ji esanti tuoj pat reikalinga. Nuvežta pas du anglų karininkus, Olga tuoj pat juos atpažino. Jie lydėjo kazokų karininkus, o dabar čia pat dar stovi vienas tuščias autobusas. "Kur yra mūsų karininkai?" – paklausė įnain. "Jie čia negriš, o kur jie yra, mes to nežinome." – toks buvo atsakymas. "Bet jūs man sakėt keturis kartus, kad jie grįš, reikią jį man melavote".

Abu karininkai, susigėdę ir nežiūrėdami į akis, pareiškė, kad jie tik kariai, kurie vykdo jų viršininkų įsakymus. Jie čia atvykę, nes turi pasimatyti su visais (faktinai – 83) būdinčiais karininkais. Tie nelaimingieji, buvo anglų išvežti jau kitą rytą (geg. 29) ir perduoti sovietams birželio 1 d. Judenburge.

Mjr. Davies įsakė visiems kazokų viršilios susirinkti prie jo įstaigos rytojaus dienos 8.30 v.r. Viršilos dar tą patį vakarą (geg. 28) išrinko viršininku vyr. seržantą Kuzmą Polunin. Tai buvo drąsus karys ir visų gerbiamas.

8.30 v.r. visi viršilos susirinko prie mjr. Davies įstaigos. Niekam nepasirodant, jautėsi vis didesnė įtampa. Pagaliau 9 v.r. pasirodė jaunas anglų leitenantas su savo vertėju, bet pamatęs Olgą Rotovą, pakišo jai rusų kalba rašytą popieriaus lapą ir liepė garsiai perskaityti.

Tas vadinamas "dokumentas" buvo aiškiai NKVD suredaguotas. Jame buvo pasakyta: kazokų karininkai buvo suimti

Los Angeles lietuvių dailių menų klubo nariai vienoje savo sueigoje. Iš kairės: B. Raila ir Alė Rūta; stovi: A. Brazdžionienė, B. Brazdžionis, E. Dovydaitytė, Pr. Visvydas, D. Railienė, A. Gustaitis Ntr. P. Gasparonio

Išjudinti biurokratizmo akmenis

"TŽ" 1996. IX. 10 buvo rašoma, kaip Floridoje su žmona Alicija gyvenęs lietuvis Br. Liskus mėgino atgauti savo tėviškę ir Klaipėdos krašte nusipirktą ūkį. Kadangi panašų geros valios mūsų tėvynainių, nuosirdžiai norinčių savo kraštui pagelbėti, gali atsirasti daugiau, dar kartą norime pajudinti šiuos reikalus, kad skaitytojai galėtų plačiau susipažinti su šia nekilnojamo turto atgavimo istorija. Specialiai šiuo tikslu paklausinėjome Kaune monsijoną VYTAUTĄ KAZLAUSKĄ, kuris su "Vaiko tėviškės namų" direktorium Urbaičiu praėjusią vasarą važinėjo į Klaipėdos kraštą

– Kokia Jūsų nuomonė, gerb. Monsijone, apie Br. Liskaus pasiūlymą dovanoti Baltijos pajūryje esančius namus ir žemės sklypą Jūsų rūpesčių įsteigtiems "Vaiko tėviškės namams"?

– Žaviuosi Br. Liskaus rūpesčių ir konkrečiomis pastangomis iš tėvų paveldėtą nuosavybę taip sutvarkyti, kad ji kuo geriausiai patarnautų Lietuvai ir nepatektų į savanaudžių žmonių ar mafijos rankas. Tokios pastangos dabar Lietuvoje sutinka daugybę kliūčių. Atrodo, jog kai kurie įstatymai ir visa

biurokratijos painiava kaip tik tam ir sukurti, kad sukludytų doriem lietuviams tarnauti Lietuvai. "Vaiko tėviškės namų" bendruomenė, kurią artimiausiu laiku sudarys jau apie 140 vaikų, žemės sklypas pajūryje būtų nepaprastai naudingas: nereikėtų kasmet elgetauti, ieškoti tinkamos vietos vaikų vasarvietei. Laikui bėgant, ten būtų galima įsteigti didelę vaikų ir jaunimo stovyklą, skirtą visai Lietuvai.

– Ką sužinojote Klaipėdos krašte ir kokiose įstaigose teiravotės apie minėtą sodyboje gyvenančius dabartinius neteisėtus savininkus? Kas jie tokie? Ką jie veikia?

– Birželio mėnesį lankėmės Br. Liskaus nurodytu adresu Karklėje (Karklininkų kaime), apklausinėjome apie dešimtį senesnių žmonių, bet niekas apie Liskų žemę negalėjo mums ką nors konkrečiau pasakyti. Apklankėme žemėtvarkos įstaigas Klaipėdos apskrities savivaldybėje Kalotėje ir Kretlingalėje. Jokių informacijų ir ten negavome. Patarė kreiptis į centrinę respublikos archyvą Vilniuje. Kaip žinome iš Jūsų pasikalbėjimo lietuvių spaudoje, šiame archyve 1993 m. spalio 8 d. yra buvęs Br. Liskus ir čia gavęs pažymą, kad "Karklininkų kaime 23,5 ha žemės, gyvenamas namas, daržinė, tvartas, kiaušidė, darbininkų namas" tikrai jam priklauso. Toks dokumentas, be abejonės, yra labai svarbus. Juo remiantis, būtų galima reikalauti, kad žemėtvarkos tarnyba nustatytų žemės ribas ir inventorizuotų visą nekilnojamo nuosavybę. Tada savininkas galėtų pas notarą surašyti dovanojimo aktą.

– Kokie oficialūs dabartinės valdžios nustatyti nekilnojamos valdos dovanojimo dokumentai reikalingi pateikti valdžiai ir kokios įstaigos šiuos reikalus tvarko?

– Pagal dabar veikiančią Lietuvos įstatymus žemės savininko teisė yra pripažįstama tik tai valstybei ir privatiems asmenims. Juridinis asmuo – organizacija, institucija, parapija – žemės nuosavybės teisės negali turėti. Jis gali turėti tik tai naudojimosi teisę. Toks įstatymas, žinoma, labai trukdo labdaros ir kitų visuomeninių, nevyriausybinių organizacijų darbą. Beveik tikra, kad jis netolimoje ateityje bus pakeistas juridinių asmenų naudai.

– Kaip ir kur galima visą šią procedūrą supaprastinti ir paskubinti, kad daugelis sklypų, namų ir valdų pakliūtų į tokias rankas, kurios sugebėtų įtaisyti padarytas klaidas ir tinkamai išnaudoti. Šiua būtų atstatyta skriauda Lietuvai, kuri ligi šiol patiria daugelį dvasinių, moralinių ir medžiaginių nuostolių, nes dažnai svetimos vertybės užgrobtos tokių asmenų, kuriuos neretai dangsto tiek įstatymai, tiek ir valdininkai?

– Daugelis lietuvių savo nuosavybės padovanojimo ar kitokio perdavimo atidėlioti, deja, negali. Ir mūsų Br. Liskus šį reikalą nori sutvarkyti kuo greičiau. Šiuo atveju teisininkai mums pataria dovanojimo aktus juridškai sutvarkyti rūpestingai

parinkto, visiškai patikimo asmens, organizacijos atstovo vardu. Organizacijos atstovas, priimdamas dovaną, tuoj pat rašo testamentą, mirties atveju žemę pavėsdamas kitam patikimam asmeniui. Žeme tuo tarpu nuo pat jos atgavimo dienos naudojasi organizacija, siekdama savo tikslų. Kai tik bus priimtas naujas įstatymas, pripažįstantis žemės nuosavybės teisę juridiniams asmenims, padovanotos žemės nuosavybė bus įrašyta organizacijos vardu.

"Vaiko tėviškės namai" ši dovanos priėmimo būdą jau yra išmėginę. Šiai našlaičių globos organizacijai viena mokytoja yra padovanojusi 45 ha žemės visai netoli nuo VTN Marijampolėje. Nuosavybės pripažinimą ir žemės sklypo ribų nustatymą labai pagreitino, kai mokytoja šiuo reikalu rūpintis įgaliojo "Vaiko tėviškės namų" vadovybę. Žemėtvarkos pareigūnai negalėjo išsisukinėti, kai jiems buvo įrodyta, kad toji žemė tuoj pat bus labai kruopščiai dirbama ir panaudojama 120 našlaičių maitinimui bei išlaikymui. Privatinė nuosavybė atstatyta patikimo asmens vardu ir galėtų būti tuoj pat naudojama. Tačiau tai dar nereikia, kad jau visos kliūtys nugalėtos. Žemė priklauso vadinamai "pilkajai zonai", tai yra ją valdo žemės ūkio bendrovė, kuri neturi noro jos atsisakyti. Reikės ilgai įrodinėti, kad nuo jos perdavimo privačiam savininkui nenukentės nei produkcija, nei darbininkų interesai, kad ji tarnaus pačių vargingiausių Lietuvos žmonių – našlaičių – gerovei. Įrodyti nebus lengva, nes žemės privatizaciją tvarko institucija, kurios pavadinime du kartus minima valstybė. Tai valstybinė įmonė "Valstybinis žemėtvarkos institutas", kuriam išradinguoju, stabdant žemės reformą, tikrai netrūksta.

– Kaip šiuo metu gvuoja Jūsų "Vaiko tėviškės namai" ir kokia skubi pagalba Jums nūnai labiausiai reikalinga, kad įsistiekt labdaros ir auklėjimo įstaiga kuo plačiau ir našiau galėtų išplėsti savo darbą?

– Nepaisant kliūčių, "Vaiko tėviškės namai" vykdo savo programą. Keturi paskutiniai šeimyniniai našlaičiai namai jau baigiami įrengti. Tikimės, kad Kalėdas juose jau galės švęsti kiti 40 vaikų. Iš viso bus 120. Spalio 14-26 dienomis Aukštnioje pedagoginėje mokykloje Marijampolėje vėl įvyko kursai ir drauge konkursas našlaičių globėjoms-motinėms atrinkti. Tikimės, kad atsiras pakankamai moterų, kurios panorės būti motinomis savo tėvų netekusiems vaikams ir taip pasiekti motinystės idealo viršūnę.

Šiuo metu didžiausias "Vaiko tėviškės namų" rūpestis yra aprūpinti naujai pastatytus namus baldais. Būtume dėkingi, jei kas galėtų ateiti mums į pagalbą lėšomis šiuo adresu: Lietuvos valstybinis komercinis bankas, State Commercial Bank of Lithuania, "Vaiko tėviškės namai", Account No. 06400029/700070432.

Nuosirdžiai dėkojame visiems "Vaiko tėviškės namų" garbės šeiminkams ir garbės nariams, rėmėjams ir bičiuliams. Kun. K. J. Ambrasas, SJ

Žymaus sporto veikėjo netekus

Atsisveikinant su a.a. Juozu Balsiu

Kiekvieno artimo žmogaus netektį skaudžiai pergyvena šeima, giminės ir draugai, juoba kai mirtis ateina staiga, visiškai nelauktai. Spalio mėnesio pradžioje netikėtai mus paliko nuosirdus Lietuvos patriotas, paslaugus žmogus ir iškilus lietuviškojo sporto ugdytojas a.a. Juozas Balsys. Buvo jis plačių pažintų labai tolerantiškas žmogus. Visada geros nuotaikos, pilnas entuziazmo, mokėdaves įvairiose aplinkybėse rasti gerą išeitį, nestokojo draugų ir pats norėdavo su žmonėmis bendrauti. Būdamas kilnios širdies ir įgimto noro pagerbėti artimui, jis stengėsi visiems padėti žodžiu, naudingų patarimų, o kartais ir sunkiu darbu. Šis būdo bruožas lydėjo jį nuo pat jaunystės ligi paskutinės gyvenimo valandos.

Augęs patriotų lietuvių šeimoje, Juozas nuosirdžiai pamilo Lietuvą ir tą meilę rodė ne tiek žodžiais, kiek pasiaukojančiu darbu. Būdamas vyresnėje gimnazijos klasėje Kaune, jis įsijungė pagrindinio veiklono. Įstojęs į Laisvės kovotojų sąjungą pradžioje platino sąjungos spaudą, panaudodamas pažintis telkė patikimus asmenis pagrindžio darbu, palaikė glaudžius ryšius su patikimais kariais vokiečių kariuomenėje, kurie Laisvės kovotojų sąjungai buvo itin svarbūs.

Išėjimoje plačiai susirašinėjo su giminėmis ir pažįstamais Lietuvoje jiems pranešdamas apie svarbesnius kultūrinius įvykius ir gyvenimą išėjimoje. Juos gausiai rėmė siuntiniai. Buvo įsitikinęs, kad santykių su kraštu jame stiprėja laisvės viltis. Atgavus nepriklausomybę, iškilo ir nauji uždaviniai. Reikėjo pasirūpinti atvykstančiais valdžios ir mokslo įstaigų pareigūnais. Retas iš atvykusiųjų nebuvo Juozo sutiktas, priimtas ir paveiktas. Jis tai atlikdavo nuosirdžiai, giedria nuotaika ir noru visiems padėti.

Paminėtina ir jo reikšminga šalpos darbuotė. Buvo gauti šimtai vartotų kompiuterių, kuriuos reikėjo peržiūrėti, kai kuriuos sutvarkyti ir visus paruošti siuntai į Lietuvą. Tą milžinišką darbą Juozas atliko su keliais padėjėjais be reklamos ir atlyginimo.

Be įvairių paslaugų ir karitatyvinių darbų, Juozas visa širdimi buvo atsidavęs ir rūpinosi sportu. Tai buvo jo gyvenimo neatskiriama dalis. Rimčiau sportinė veikla susidomėjo gyvendamas Vokietijoje. Baigė sporto instruktorių kursų, žaidė krepšinį ir tinklinį, domėjosi sporto organizacine veikla. Dalyvavo pirmame FASKO suvažiavime Augsburgėje, kuris davė pradžią to meto organizuotai sporto veiklai Vokietijoje, o vėliau ir visam pasaulio lietuvių sporto judėjimui. Atvykęs į Kanadą, Juozas sporto nepaliko ir greitai įsijungė į "Vyčio" sporto

A. a. JUOZAS BALSYS

klubą, kuriame aktyviai reikėsi ligi paskutinės gyvenimo dienos. Žaidė krepšinį, tinklinį, lauko tenisą, o vėliau – golfą. Suorganizavo "Vyčio" klube golfo sekciją, kuri daugelį metų sėkmingai veikė. Nesvetimas jam buvo ir treniruo darbas. Dažnai matydavome jį lengvosios atletikos treniruotėse dirbant su jaunais sportininkais. Vėliau treniravo "Vyčio" moterų krepšinio komandą, su kuria jis dirbo septynerius metus. Jam vadovaujant ta moterų komanda ketverius metus buvo ŠALFASS-gos žaidynių nugalėtoja ir dažnai varžėsi baigmės Toronto moterų krepšinio lygoje. Be tiesioginio darbo sporto aikštėse, velionis rūpinosi ir klubo organizacine bei finansine būkle ir tinkamu vadovybės sudarymu. Ne visada buvo lengva sudaryti klubo valdybą, todėl jam tekdavo paimiti sporto vadovo ar klubo pirmininko pareigas. Jis buvo nepamainomas aukų rinkėjas, dažnai papildydavo apytūstį klubo iždą. Aktyviai dalyvavo Kanados sporto apygardos renginių organizavime.

Nepreleisdamo metinių ŠALFASS-gos suvažiavimų, Juozas dažnai išskeldavo naujų minčių sportinės veiklos gerinimui. Dažnai būdavo renkamas suvažiavimo pirmininku. Jis domėjosi ir sportine spauda. Ją atidžiai skaitė ir plačiai komentavo. Skaitydamas pasigesdavo dabartinės lietuvių sporto veiklos aprašymų ir išsamesnių straipsnių mūsų sporto klausimais. Bendradarbiavo straipsniais sporto knygoje ir lietuvių periodinėje spaudoje.

Tik iš arčiau velionį pažinus galima buvo suprasti, kiek daug darbo, rūpesčių ir sielos jis buvo įdėjęs į lietuviškąjį sportą, o ypač į sporto klubą "Vyti". Jam pasitraukus iš gyvyjų tarpo, greitai pajusime netektį ne tik mes, arčiau jo buvusieji, sporto klubas "Vyti", bet ir visa Š. Amerikos lietuvių sporto sąjunga.

Nuosirdi užuojauta Juozo šeimai, giminėms ir artimiesiems, o jam – užtarnauto poilsio ir ramybės šv. Jono lietuvių kapinėse Anapilyje.

Jonas Gustainis

Kančioje gimęs menas

Partizanų vyrų grupės "Girių aidas" koncertas Detroite

1996 m. spalio 27 d. Detroite koncertavo Lietuvos partizanų vyrų grupė "Girių aidas", kurio gastroles Amerikoje ir Kanadoje rengia Lietuvos partizanų globos komitetas. Sutraukė apie 200 klausytojų.

Grupę sudaro Lietuvos valstybės operos solistas bosas Vincencas Kuprys, meno vadovas kompozitorius ir rašytojas Antanas Paulavičius, partizanas Uosis-Vytautas Balsys, partizanas Arūnas-Antanas Lukša (garsiojo Daumanto brolio), politinis kalnys Vladas Šiukšta. V. Kuprys vos ketverių metų buvo su tėvais ištremtas Sibirą.

Išgirdome iš pačių partizanų skambių balsų tikras ir širdį veriančias dainas bei giesmes apie partizanų dalią, neviltį, auką. Tie kūriniai atsirado priešpaudos metais. Išsiskiria A. Paulavičiaus kompozicijos savo paties žodžiams, A. Miškinio, K. Bradūno, B. Brazdžionio poezijai.

Niujorke buvo išduodami Anne Frank dvasios pažymėjimai "Lincoln Centre" su simfoniniu orkestru ir dainininkais. O ir mes turime savo holokaustą ir deramai jį prisimenu, kaip kad su šiuo koncertu. Bevilniskų partizanų kautynių atpasakojimus atliko Antanas Lukša ir Vytautas Balsys. Jie liko gyvi ir gali mums bei visam

pasauliui pasakyti, kaip buvo žudomi lietuviai.

Šis koncertas išsiskiria iš kitų savo ypatingu autentiškumu ir svarbumu. Tai kančios liudijimas. Vis dėlto jis yra ir geros muzikinės kokybės. Tai daugiausia solisto Vincento Kuprio ir kompozitoriaus bei rašytojo Antano Paulavičiaus dėka. "Girių aidas" gali tik augti ir skambėti ne vien tik lietuvių, bet ir pasaulinėse auditorijose. Jie gali drąsiai daryti net ir šandien. Viskas įvairu ir spalvinga. Puikiai įsiterpia su akordeonu Vladas Šiukšta, kuris Sibirą buvo ištremtas tik 17 metų.

Kai praėitą šimtmetį Paryžiuje koncertavo smuikininkas Paganini, buvo sakoma: paroduok ką turi ir pirk bilietą į jo koncertą. Lietuviai, nepraleiskite progos išgirsti "Girių aidą". Tai galbūt bus svarbiausias koncertas Jūsų gyvenime.

Saulius Šimoliūnas

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

XXXIV-tųjų Kanados lietuvių dienų proga 1996 m. spalio 12 d. Prisikėlimo parapijos parodų salėje įvyko Kanados lietuviškųjų mokyklų mokytojų suvažiavimas. Nuotraukoje viršuj iš kairės į dešinę – G. Ločerytė, R. Kamaitytė, S. Stonkutė-Johnston, seselė Ignė Marijošaitė, I. Gedrikienė, V. Valiulienė, apacioj – kun. E. Putrimas, A. Baršauskienė, A. Karkienė, G. Paulionienė, V. Bialiūnienė ir V. Dailidienė. Mokytojos bando naują ritminio kalbos vartojimo-deklamavimo ("jazz chants") metodą

Nuotr. D. Blynaitės

Lietuvių mokytojų rūpesčiai

Kanados lietuviškųjų mokyklų mokytojų suvažiavimas Toronte

ŽIVILĖ ŠELMIENĖ IR IRENA ROSS

Gausus būrys (apie 50) dalyvių ir buvusių mokytojų ir svečių sugugėjo į Prisikėlimo parapijos parodų salę spalio 12, šeštadienio rytą, dalyvauti KLB švietimo komisijos surengtame Kanados lietuviškųjų mokyklų mokytojų suvažiavime, viename Kanados lietuvių dienų renginių. Suvažiavimą atidarė KLB švietimo komisijos pirm. Irena Ross, pakviesdama vysk. Paulių Baltakį, OFM, sukalbėti maldą. Po maldos, dalyvius pasveikino KLB pirm. Alg. Vaičiūnas ir PLB vicepirmininkė švietimo reikalams Milda Lenkauskienė, atvykusi iš Klivlando.

Sekė KLB medalių už nuopelnus lietuviškajam švietimui įteikimas trims ilgametėms mokytojomis ir vedėjoms: **Giedrai Paulionienei**, dabartinei Toronto Maironio mokyklos vedėjai, vadovavusiai kartu su tėveliu pedagogu a.a. Antanu Rinkūnu ir aukštesniesiems lit. kursams, **Vidai Stanevičienei**, buvusiai ilgametei Hamiltono vysk. M. Valančiaus liuanistinės mokyklos ir aukštesniųjų lit. kursų ve-

dėjai ir **Joanai Adamonytei**, dabartinei ilgametei Montrealio liuanistinės mokyklos vedėjai ir mokytojai. Medalius įteikė Irena Ross.

Po to dalyviai buvo supažindinti su švietimo komisijos nauja iniciatyva – finansine parama mokytojams specialiam tikslui, būtent – sudaryti sąlygas nuolatiniams bendradarbiavimui ir ryšių palaikymui tarp mokytojų iš skirtingų vietovių, kad tie, kurie dirba su vienodo amžiaus ar tų pačių klasių mokiniais bet kur liuanistinėse mokyklose Kanadoje, galėtų telefonu, fakso ir pašto priemonėmis dalintis metodikos ir mokomos medžiagos pavyzdžiais mokslo metų eigoje, tuo būdu palengvindami ir pajairindami pamokų ruošos darbą. Tam tikslui kiekvienam dirbančiam mokytojui skiriama po \$50 šiemis mokslo metams.

Pagrindinė suvažiavimo programos dalis – antrosios kalbos mokymo metodikos paaiškinimai, kurie buvo pateikti praėjusią vasarą Lietuvoje angliškai pradžios ir vidurinių mokyklų anglų kalbos mokytojams. Pranešėja Aušra Karkienė praeitą

vasarą dvi savaites dirbo su mokytojais Žemaitijoje, Skuode. Ji vaizdžiai parodė savo temą "Žaiskime su diktantais", įtraukdama grupę dalyvaujančių mokytojų į "mokinukų" eiles, nes tikslas yra perleisti kuo daugiau diktavimo mokiniams.

Teorijos ir praktikos derinys, papildytas gvildenimais temai pritaikyta spausdinta medžiaga, dalyvių buvo labai šilta įvertintas, ypač todėl, kad ši įdomų metodą galima tuoj pat pritaikyti klasėse šeštadieniais.

Po kavos pertraukos Irena Ross, dvi savaites praeitą vasarą dirbusi su mokytojais Trakuose A.P.P.L.E. sudėtyje, įtraukė visus dalyvius į temą – "jazz chants" lietuviškai. Supažindinant su tuo angliškai Lietuvoje buvo vartojama amerikietės autorės Carolyn Graham paruota medžiaga. Kadangi lietuvių kalba "jazz chants" iki šiol nebuvo, to metodu pranešėja pati sukūrė ir dalyviams išdalino originalius "jazz chants" pavyzdžius lietuviškai. Pasikvietusi talkon iš anksto tam pasirušiusius mokytojus – Adrianą Karkaitį ir Matą Stanevičių – su jais pade monstravo tą metodą įtraukdama dalyvius į ritminį kalbos vartojimą – deklamavimą.

Pabaigoje dalyviai, dirbdami atskirose grupėse, sukūrė savo ritminės kalbos pavyzdžių. Pamoka baigėsi linksmoje nuotaike. Klausytojams vaišinančiai, PLB pirmininkas Bronius Nainys pasveikino mokytojus ir pranešė apie vasaros stovyklas, rengiamas Lietuvoje, kuriose esanti galimybė įgyti daugiau lietuvių kalbos žinių; ragino jaunimą tose stovyklose dalyvauti. Po Br. Prakapienės paruotų užkandžių trijų didžiausių Kanados lietuviškųjų mokyklų vedėjos padarė pranešimus apie savo mokyklų užmojus ir pateikė kiek duomenų. Pranešimus padarė Giedra Paulionienė apie Toronto Maironio mokyklą, naujoji vedėja Rūta Kamaitytė apie Hamiltono Vysk. Valančiaus mokyklą ir Joana Adomonytė apie Montrealio lit. mokyklą. Visose trijose mokyklose šiemet mokosi arti 350 mokinių.

Nuo pat ryto veikė lietuviškųjų vadovėlių ir mokslo priemonių paroda, kruopščiai paruota Toronto Maironio mokyklos mokytojos Živilės Šelmienės. Taip pat buvo galima įsigyti vaizdžiuosčių, paruotų Ritos Dirsės – "Baltic Fire" ir Antano Rinkūno raštų "Nėgėstanti ugnis" antrąjį tomą. Po trijų valandų naudingo bendradarbiavimo dalyviai pakilioje nuotaike skirstėsi. Daugelis išskubėjo dalyvauti popietiniuose Lietuvių dienų renginiuose. Su mumis per visą suvažiavimą buvo, įsijungdami į jo eigą, vysk. P. Baltakis, OFM, M. Lenkauskienė, Br. Nainys, I. Lukoševičienė, kiti svečiai.

Lietuviai kanadiečių balete

Lietuvos operos ir baleto deimantukas – Rūta Jezerskytė Toronto North York City baleto premjeroje "Spragtukas"

DANGUOLĖ ŠERIENĖ

Ši jauna ir turbūt dar nedaug kam Kanadoje žinoma Vilniaus operos ir baleto artistė atliks Mari vaidmenį "Spragtuko" spektaklyje, kuris vyks Seneca College Minkler Auditorium š.m. gruodžio 18 ir 19 dienomis. Henrikas Kunavičius savo straipsnyje "Lietuvos rytu" labai gražiai apibūdino šią jauną baleto žvaigždę, pavadindamas ją dar vienu ryškiu gintarėliu Lietuvos baleto primadonų spalvingame vėrinyje.

Rūta Jezerskytė, dar būdama moksleivė, 1994 m. Lozanoje tapo tarptautinio jaunųjų baleto artistų konkurso laureate: buvo pripažinta geriausia iš 150 jaunųjų pasaulio šokėjų. Tai išskirtinis atvejis septyniadešimtmetėje Lietuvos baleto istorijoje. Tai didelė garbė lietuviško baleto mokyklai, tai didžiai svarus jos pedagogės Lenos Švedai nuopelnas.

Rūta Jezerskytė gimė ir augo ypatingoje aplinkoje. Jos mama – inžinierė, tėvelis – dailininkas. Abu jie – gamtos ir kelionių mylėtojai įkvėpė šią meilę ir savo dukrai. Nebuvo pamiršta nė viena graži gimtinės vieta, nė viena istorinė įžymybė. Tvirta tėvų nuostata, kad žmogus – tai gamtos dalelytė, kad tik gamta turintina ir taurina žmogų, tapo ir Rūtos nuostata. Daili, miniatiūriška ir trapi it lėlytė Rūtelė neklė niekam abejonių dėl jos profesijos. Nuo pat vaikystės vienintelis jos noras buvo šokti. Jau nuo 4 metų ji pradėjo lankyti šokių būrelį, vėliau susižavėjo menine gimnastika. Tėvų noras apsaugoti dukrą nuo miesčioniškumo, įdiegti jai nuosirdumą, dorumo, dvasingumo paskatino visą šeimą įvyksti iš Kauno ir apsigyventi Kunijonių kaime. Tačiau tėvai neužmiršo Rūtelės meilės šokiui ir meninei gimnastikai. Ji penkis kartus per savaitę buvo vėžiojama į Kauną treniruotėms. Tėvų aistrą kelionėms, kurių metu augančiai Rūtelei atsivėrė nepakartojamos galimybės susipažinti su geriausiomis, garsiausiomis meno, teatro ir gamtos grožybėmis tik dar labiau stiprino ryžtą tapti profesionalia šokėja.

Dvylikos metų Rūta Jezerskytė 1989 m. tapo M. K. Čiurlionio meno mokyklos moksleive. Ji pateko į puikios pedagogės rankas – Lenos Švedai klasę. Ši puikių duomenų šokėja, šokusi ryškius solo vaidmenis Lietuvos baleto scenoje ir dėl stuburo traumos turėjusi palikti sceną, atrado savo paskirtį pedagoginiame darbe. Įžvalgi ir intuityvi Lena subgėjo ryškiai ir visapusiškai atskleisti savo mokinių savybes. Štai kaip ji apibūdina Rūtą:

– Su Rūtele buvo labai lengva dirbti. Ji nuostabiai dėmesinga ir imli, nuolatos įdvasinta. Pirmoji atėjusi į klasę, palikdavo ją paskutinė. O kiek kartų mes esame aptikę ją dirbančią individualiai, laisvu nuo pamokų metu. Žodžiu, baletas jai – vienintelė aistra.

Tėvų globojama ir skatinama, Rūta nuo mažumės buvo gerai psichologiškai paruota, be to, ryžtinga. Dar nepramokusi skaityti ir rašyti, jau skambino pianinu. Puikiai išmoko anglų kalbą, kuri jai praverčia dabar, patekus į svetimus kraštus. O Šveicarijos Lozanoje iškovotas laureatės vardas vis dažniau išplukdo ją į pasaulio vandenis. Jau Lozanoje ją į Kiolno vasaros šokio akademiją ir Bostono baleto centrą pakvietė tu mėno įstaigų vadovai.

Ne paslaptis, kad jai buvo siūlyta pasilikti tų miestų teatrose, kad būtų ir daugiau pasiūly. Ne visi gali atsisakyti tokių pagundų. Bet Rūta nesusigundė. Ji siekia vieno – Lietuvos baleto teatro scenos, žengti

● **KŪRYBISKO** asmens pesimizmas nėra nuomukis, bet žmogaus atpirkimo aistra. Poetas net ir linksmindamas ieško amžinytį tiesų, būties esmės. Savitu būdu jis bando atspėti laiko ir kaitos mįslę, rasti atsakymą į skausmo problemą, atskleisti melle skriaudų ir žiaurumų bedugnę (Nobelio laureatas Isaac Bashevis Singer).

čia pirmuosius kūrybinio darbo žingsnius, tapti ryškia ir neatskiriama to teatro dalele.

Kol kas Rūtos kūrybinio kelio pradžia teatro scenoje palanki ir sėkminga. Ji jau paruošė keletą atsakingų vaidmenų ir šokių: "Pas de trois" iš "Gulbių ežero", Amūro "Don Kichote", Snieguolės "Snieguolėje ir septyniuose nyktukuose", pagaliau "Spragtuko" žaismingai brandžios Mari.

Kanados lietuviai turės nepakartojamą progą išvysti Rūtą Jezerskytę, šokančią Mari vaidmenį, pasigrožėti jos talentu, pasididžiuoti šiuo vaizgantišku deimantuku.

Spektaklis "Spragtukas", rengiamas Seneca College Minkler Auditorium ypatingas ir tuo, kad tai pirmas North York City baleto pasirodymas – premjera. Meno vadovė – Nadia Veselova-Tencer. Nadia, daugelį metų šokusi Lietuvos operos ir baleto teatre, neužmiršta savo buvusių draugų Lietuvoje. Į Lietuvos operos ir baleto teatrą ji buvo pakviesta balmeisterio E. Bukaičio. Taip Nadia paliko savo gimtąjį miestą Petrapilį ir Kirovo baleatą.

Nadia Veselova ir jos vyras Salomonas Tenceris jau plačiai žinomi Kanados visuomenei. Be turimos baleto ir džiazo akademijos, pagarsėjusios Toronte savo profesionalumu, jie taip pat yra "Gala" koncertų organizatoriai Alos Osipovos, Rudolfo Nurejevo garbei. "Gala" koncertai "XXI šimtmečio žvaigždės" yra ypatingi koncertai, rengiami vieną kartą per metus pavasarį, tapo žinomi Amerikoje ir Europoje. Malonu, kad jie pakvietė vienus iš gabiausių Lietuvos operos ir baleto teatro jaunus artistas atlikti pagrindinius vaidmenis "Spragtuko" spektaklyje. Rūtai Jezerskytei ir Mindaugui Baužiui – tai svarbus žingsnis jų kūrybiname kelyje. Šis pasirodymas atvers jiems daug naujų galimybių artistinėje jų karjeroje. Lietuvos vardas bus ne kartą dar pagarsintas užsienyje. Mūsų menininkai – tai Lietuvos ambasadoriai, net pačiais sunkiausiais laikais garsinę jos vardą svetur.

Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyriaus surengtą parodą Anapilio parodų salėje 1996 m. spalio 12 d. atidaro dail. A. Tamošaitis

Nuotr. M. Vasiliauskienės

Kazokų išdavimo sovietams...

(Atkelta iš 5-to psl.)

gal jos dar kada pamatys savo vyrus. Tai buvo tik niekšiškas žaidimas ir klaida, nes viskas atsidūrė NKVD rankose ir niekas nežino, kas atsitiko su tais visais lagiminiais ir laiškais.

Greit po to visa Peggetz stovykla pasipuošė juodomis vėliavomis ir visa eile plakatų. *Vienas jų skelbė – geriau mirti čia, negu grįžti į SSSR.* Atvežtas anglų karių maistas buvo išmestas į šiukšlyną. 4 v.p.p. vėl pasirodė mjr. Davies. Milžiniškai masei žmonių jis pareiškė, kad jų – kazokų – grįžimas buvo nuspręstas aukštesnės instancijoje ir jis neturi jokie pasirinkimo. Didžiulis skaičius žmonių, prasimušę į priekį, rėkė ir rodė jam savo įvairių valstybių bei Nansseno pasus. "Kaip jūs galite daryti? – rėkė vienas jų. 1920 metais atsiuntė savo laivus į Dardanėlų sąsiaurį (Turkija) išgelbėti mus nuo bolševikų, o dabar išduodate mus atgal".

Mjr. Davies pirmą kartą suprato, kad kažkas yra labai klaidinga. Betgi įsakymas buvo aiškus: visi kazakai turi būti perduoti sovietams. Jis nežinojo, kad brigados vyr. būstinėje

Toronto "Volungės" choro dirigentė D. VISKONTIENĖ (viduryje) Bostone po sėkmingo koncerto, kurio pelną volungiečiai pasiskyrė Bostono Lietuvių namams, nukentėjusiems nuo gaisro, remontuoti

Lietuvių tautodailės instituto suvažiavimas

1995 m. suvažiavime buvo nutarta vėl susirinkti Toronte Kanados lietuvių dienų metu, Toronto skyriui surengiant ir tautodailės parodą. 1996 m. spalio 12 d. Anapilio parodų salėje ir buvo suauktas metinis instituto suvažiavimas su tautodailės paroda. Ji atidarė LTI pirm. A. Veselkienė pasveikindama visus susirinkusius ir pakviesdama atsisistoti pagerbti šiais metais mirusius narius: A. Paškevičių – Otavoje, J. Kregždienę – Niujorke, E. Vaštokiecienę – Toronte, B. Grinių – Hamiltone ir A. Rimienę – Čikagoje. Suvažiavimui pirmininkavo L. Nakrošienė, sekretoriavo – E. Oželytė ir B. Palilionienė. Dalyvavo Toronto, Montrealio, Kingstono, Detroito ir Filadelfijos skyrių nariai. Kiti skyriai atsiuntė savo pranešimus raštu.

Skyrių veikla daugiausiai ribojosi vietovėse, kur buvo dalyvaujama amerikiečių ar kanadiečių rengiamose parodose, vadovaujama prieš Vėlykas margučių marginimui, rengiamos lėlių parodos, įrengta galerija Lemonte, įvestas Tautodailės skyrius "Eglutėje", bandoma susitarti su liet. mokyklomis ir jose pamokyti juostų audimo meno jaunimui. Įteikta Lietuvos ambasada Otavoje ir Meno galerijai Toronte visos instituto išleistos knygos. Yra likę nemažai neparduotų knygų "Juostos", todėl nutarta dalį jų dovanoti gimnazijoms Lietuvoje ir liet. mokykloms Lenkijoje, Gudijoje, Sibire ir kitur. Kuratorius dail.

A. Tamošaitis plačiai apibūdino kuratoriaus pareigas, jo darbą ir pareigojimus.

Po rinkimų į tarybą buvo diskutuojama instituto ateities veikla. Kitais metais sueis 20 metų nuo instituto įsteigimo, todėl norima tinkamai paminėti šią neeilinę sukaktį. Buvo siūloma rengti bent didesniuose skyriuose parodas, o patį suvažiavimą L. Veselkos sodoboje "Rambynas". Taip pat nutarta išleisti ta proga leidinį, kurį redaguotų L. Nakrošienė su padėjėjais.

Tą pačią dieną 5 val. įvyko Toronto skyriaus surengtos tautodailės parodos atidarymas. Pasveikinus susirinkusius, skyriaus pirm. A. Vaitonienė pakvietė dail. A. Tamošaitį tarti atidarymo žodį. Savo gan ilgoje kalboje jis apibūdino skirtumus tarp tikrosios dailės ir komercinio, dekoratyvinio, tekstilės bei liaudies meno.

Kaip visuomet, Toronto skyriaus narės išdėstė savo kūrinius įdomiai ir skoningai – sugrupuotos lėlės, iškabinti šiaudiniai, sienos papuoštos juostomis ir kilimais, margučiai, verbos, puošnios pirštinės ir kiti audiniai žavėjo susirinkusius ir kėlė nuostabą darbų meniškumu. Parodoje su savo keramika dalyvavo S. Pacevičienė ir V. Balsienė, su medžio drožiniais – A. Supronas.

Tautodailės instituto Toronto skyriui priklauso didelė padėka už parodos surengimą, suvažiavimo globą, parodytą didelį nuoširdumą ir vaišingumą. M.V.

Toronto "Volungės" ansamblio muzikantai, tės koncertinėje programoje Bostone 1996.X.19. Kankliuoja: J. Adamonytė, Ž. Janeliūnienė, I. Pivoriūtė, D. Radkienė; smuikinininkas – M. Gabrys, birbynininkas – T. Pabrėža

Nuotr. G. Paulionienės

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti autgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Muzika – jo pasaulis

Kompozitorius KAZIMIERAS-VIKTORAS BANAITIS bei jo kūryba, gimusi tėvynėje ir išeivijoje

Kompozitorius KAZIMIERAS VIKTORAS BANAITIS

kykloje. Pasukęs šiuo keliu, stropiai dirbo, paskui tęsė studijas Leipcigo konservatorijoje. Studijavo ir filosofiją, nes suprato – kompozitorius turi būti išsilavinęs, kad kūryba būtų platesnė ir gilesnė. Baigė konservatoriją – fortepiono ir kompozicijos specialybę. Leipcige susiformavo V. K. Banaičio kūrybinis polinkis, reikšėsi ir visuomeninėje veikloje.

Po 6 metų diplomuotas konservatorijos absolventas V. K. Banaitis grįžo į Kauną, atrodams daug naujų visose srityse, aišku, ir muzikoje. Jo nuomone, kūryba, muzikinės auklėjimas yra svarbus kultūriniam tautos gyvenimui. Tad su užsidegimu įsijungė į darbą kaip muzikas, pedagogas ir publicistas. Tapęs konservatorijos direktoriumi, reikšėsi ir visuomeninėje veikloje.

Rusams okupavus Lietuvą, prof. K. V. Banaitis pasitraukė į

SALOMĖJA SAKALIENĖ, Torontas

Vokietiją. Kai karas pasibaigė, apsigyveno išvietintųjų stovykloje, kur, gavęs pianiną, atsidavė kūrybai, tėvynės nostalgiją išreiškdamas liaudies dainų harmonizavimu.

Prasidėjus tautiečių judėjimui į užjūrį, reikėjo ir jam pakilti Europą. Amerikoje teko rūpintis pragyvenimu – vertėsi iš muzikos pamokų, jausdamas, kad vargonininkavimas ar vadovavimas chorams jam nepakeičiamas. Vargingos sąlygos buvo jo nuolatiniai palydovai, tačiau visa tai nenustelbė jo kūrybinės liepsnos. Profesorius nuo jaunystės buvo trapios sveikatos, o įtemptas darbas, kukli mityba, ligos privertė jį pagaliau glostytis prie giminių, kurie nuolat siūlydavo savo paslaugas. Jų globoje užbaigė sunkų emigranto-kūrėjo kelią.

Antrąją knygos dalį autorė apžvelgia prof. K. V. Banaičio kūrybą. Muzikologė O. Narbutienė gvildena jo kūrinius – vienus plačiau, kitus su glaustais, iliustruodama gaidų ištraukomis. Ji vadovauja ne tik savo išsimokslinimo žiniomis, bet ir kitų kompozitorių bei muzikų atsiliepimais.

Kompozitoriaus K. V. Banaičio principai: laisva kūrinio forma, romantinis impresionizmas su išplaukiančiomis liaudies dainų melodijomis. Profesorius į muziką žiūrėjo ne tik kaip į talento pasireiškimą, bet ir kaip į darbą, reikalaujantį visiškai savęs atsidavimo. Todėl jo kūryba nėra gausi: kamerinė ir choro muzika, praturtinta folkloro motyvais.

Daina – kompozitoriaus pagrindas. Ypač reikšmingas vokalinių žanras, kur jo fantazija ir subtilios poezijos pajutimas apipina dainas šviesiom nostalgikom spalvomis su gana įmantriu akompanimentu. Atrodo jam buvo artimesnė solo daina, nes jose daugiau išraiškos galimybių bei lankstumo.

Gale šios dalies autorė nagrinėja kompozitoriaus „gulbės giesmę“ – operą „Jūratė ir Kastytis“, pradėtą kurti 1932 m. Išeivijoje, sukaupęs paskutines jėgas, 1955 m. užbaigė operos klavirą. Deja, orkestruoti neturėjo ištvermės, tad kompozitorius savo operos scenoje nespėjo pamatyti.

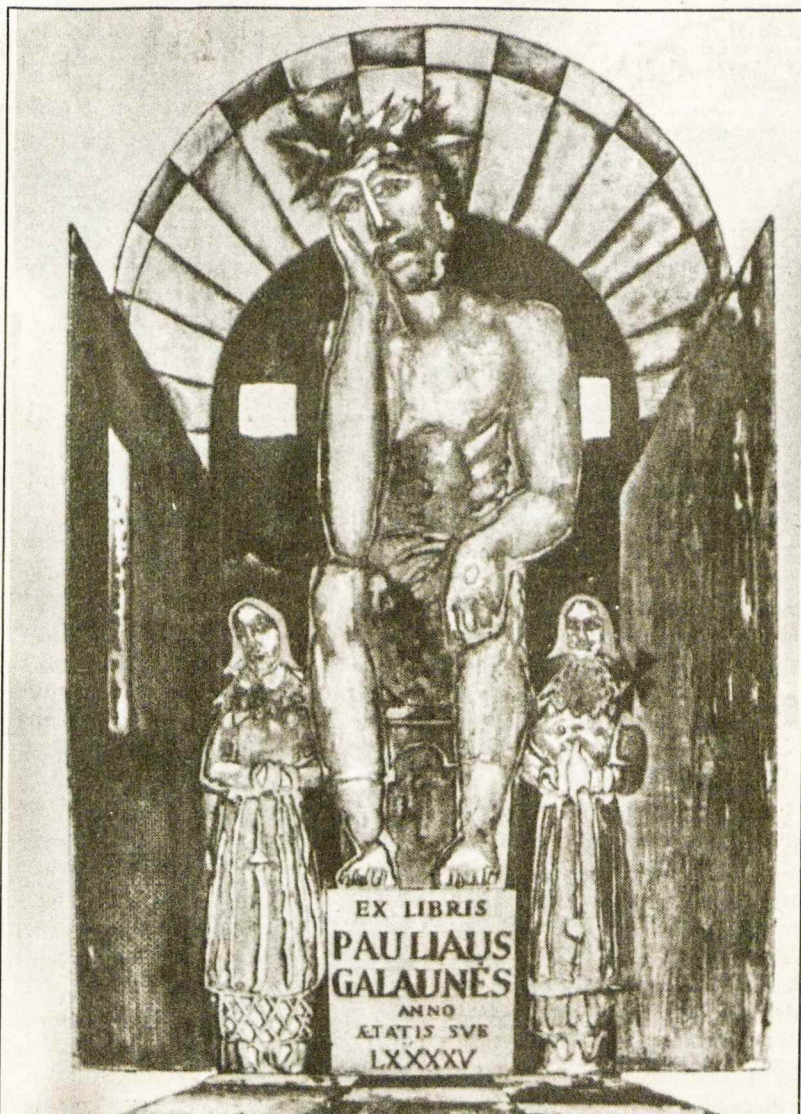
Publicistikos skyriuje sukelia atstoti K. V. Banaičio straipsniai. Kaip įžvalgas kūrėjas buvo reiklus kultūros reikaluose ir net griežtas muzikos diletančiams. Rūpinosi muzikos mokykla, neaplenkė operos ne-tobulumų, siejo ją trūkumų simfoninio orkestru. Profesorius buvo aiškus, tiesus, nevengiantis kritiškų pastabų – nepataikaujantis.

Gyvendamas Vokietijoje ir Amerikoje, prof. K. V. Banaitis laisvose dalindavosi mintimis su kolegomis muzikais ir teatrolais. Atsidėjęs sekdavo išeivijos kultūrinį bei muzikinį gyvenimą ir su užsidegimu gvildendavo tuos klausimus. Gaila, tik dalį publicistikos ir korespondencijos pasisekė surinkti.

Prof. K. V. Banaičio monografiją patartina paskaityti ne tik muzikams, bet ir šiaip besidomintiems lietuvių muzika bei kultūra. Muzikologė O. Narbutienė, turinti patirtį šioje srityje, sugebėjo sumaniai įpinti detales, kurios patraukia skaitytoją ir veda toliau. Autorė taikliai nušviečia nepriklausomos Lietuvos pirmųjų dešimtmečių kultūrinės nuotaikas. Prof. K. V. Banaitį parodė kaip vieną ryškiausių Lietuvos muzikos asmenybių. Šis didelis kūrėjas gyveno ir toliau savo kūriniuose. Išleistoji knyga – vertingas įnašas priaugančioms kartoms kaip retas dvasinės stiprybės ir ištvermės pavyzdys.

Knygos išleidimą rėmė kultūros ministerija ir gimnazių šeimos Amerikoje. Daug pastangų ir rūpesčių įdėjo kompozitoriaus sesers dukra solistė Salomėja Nasvytytė-Valiukienė, kuri buvo ir jo patikėtinė muzikos reikaluose.

Ona Narbutienė, KAZIMIERAS VIKTORAS BANAITIS, Vilnius: „Baltos lankos“. 1996 m., 234 psl.

Dail. A. KMIELIAUSKO sukurtas P. GALAUNĖS knyženklis

Nuotr. H. Paulausko

Iškilo persekiotas dailininkas

Antanas Kmieliauskas, nenusilenkęs Lietuvoje sovietinei valdžiai, prasiveržė savo kūryba į pirmaujančias gretas

HENRIKAS PAULAUSKAS, Vilnius

Jeigu kas Lietuvoje norėtų sužinoti dabartinio talentingiausio ir populiariausio dailininko vardą, ne vienas profesionalas ir dailės mylėtojas pasakytų – tai Antanas Kmieliauskas. Dirba jis visose srityse – tapo aliejumi, puikiausiai susidoroja su didžiulėmis sienų freskomis, kala granito paminklus, kuria lakštine ir smulkiają grafiką.

A. Kmieliauskas gimė 1932 m. kovo 8 d. Olėndernės kaime, Alytaus rajone. Išaugo iš pačių žaliausių, pačių sveikiausių kaimo žmonių. Įstojęs į Vilniaus dailės institutą studijavo molderbentį tapybą, ypač žavėdamasis didžiųjų renesanso epochos meistrų palikimu.

Kai 1957 m. A. Kmieliauskas baigė Dailės institutą, Vilniaus arkivyskupijos kurija jam pasiūlė iškalti šv. Kristoforo skulptūrą. Pui, ko ne trijų metrų tamsaus granito skulptūra nepaprastai papuošė kiemelį prie kurijos ir šv. Mikalojaus šventovės. Okupantų valdžia už tai A. Kmieliauską pašalino iš Dailininkų sąjungos, ėmė visai ignoruoti, neduodavo jokių valstybinių užsakyti. Bet darbštus ir talentingas menininkas net nebandė nusilenkti sovietų valdžiai. Niekaš jis sekmadieniais nedirbo – tai buvo susimąstymo, maldos ir poilsio metas.

Visuomenėje tuo metu jis ypač pagarsėjo savo nauja technika sukurtais knyženkliais, kurie susilaukė entuziastingo pripažinimo Vengrijoje, Jugoslavijoje, Belgijoje, Ispanijoje, Italijoje, Danijoje, Prancūzijoje. Tai liudija laimėti diplomai. Įsimintinas jo darbas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai – „Littera“ knygyne ištaipyti plafonai, kuriuose matome dvidešimt įžymių universiteto mokslininkų portretų.

Tarptautinis pripažinimas, kolegų dailininkų, ypač jau mirusio dailininko Edmundo Žiauberio pastangos, padėjo, kad A. Kmieliauskas vėl būtų priimtas į Dailininkų sąjungą, atsivertė kelionės į užsienį. Bet visi svarbiausi darbai – Lietuvai. Vienas monumentaliausių jo kūrinių –

Atsiųsta paminėti

TOGETHER. Baltijos valstybių taryba. 1990-1992 dokumentai, 1996 m. Vilnius, 106 psl. ir viršelis. Įvadiniai žodžiai ir paaiškinimai knyga paruosusių prof. dr. Br. Kuzmicko ir prof. V. Landsbergio. To laikotarpio dokumentų rinkinys anglų kalba, laiškai JAV prezidentui G. Bush'ui, Sovietų S-gos prezidentui M. Gorbačioviui, kita istorinė bei politinė reikšmės medžiaga. Išleido Lietuvos tarptautinių ir ekonominių santykių institutas, spausdino „Solidarity“ spaustuve. Tiražas 1000 egz. Kaina nematyta.

Tėviškės žiburiai • 1996. XI. 12 • Nr. 46 (2437) • psl. 7

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Klivlando lietuaitė Julija Minkūnaitė šiemet baigė architektūros studijas bakalauro laipsniu JAV sostinėje Vašingtone, Amerikos katalikų universitete. Diplominiam bakalauro laipsnio darbui ji pasirinko temą, susietą su lietuvių tautos XX š. nuėtais kančių ir prisikėlimo takais. Tas mintis ji išdėstė architektūrišku būdu Vilniaus vaizdais. Skausmui juose atstovavo sovietų KGB buvusieji rūmai Lukiškių aikštėje. Už šį diplominį darbą jai teko tūkstančio dolerių P. A. Goettelmano premija. Dabar J. Minkūnaitė dar reikės paruošti kelionės Vilniun aprašymą ir architektūrišką to pastato eskizą.

Filosofo ir rašytojo Vydūno (1868–1953) kapą Bitėnų kapinėse prie Rambynos spalio 19 d. aplankė Šilutės muziejaus darbuotojai ir keliolika to krašto kultūrininkų. Ten jo palaikai, pervežti iš Vokietijos Detmoldo, buvo perlaidoti prieš penkerius metus. „Lietuvos ryto“ korespondentė Aldona Aleksėjūnienė praneša, kad Vydūno kapą ir jo aplinką mažose Bitėnų kapinėse savo skiepytais ir išaugintais dekoratyviniais medeliais puošia senasis Šilutės sodininkas ir gėlininkas Julius Balčiauskas pagal architektų Marijos ir Martyno Purvinų paruoštą kapinaičių apželdinimo projektą. Ten dabar jau auga kūginės guobos, svyrakloniniai uosiai, Kanados koloninės egļutės, Virginijos kadagėliai, margalapės tujos.

Didysis keliautojas Matas Šalčius (1890-1940), žurnalistas, visuomenininkas ir kultūrininkas, gimęs 1890 m. spalio 20 d. Čiudiškiuose, dabartiniame Prienų rajone, savo žemiškas keliones užbaigė Bolivijoje. Ten jis susirgo maliarija ir mirė, nepalikęs Lietuvai bei lietuviams net ir savo žinomoms kapavietėms. Didžiausios velionies palikimu tenka laikyti 1929-33 metų kelionių šėlių dalių įspūdžių knygas „Svečiuose pas 40 tautų“, išleistas 1935-36 m. „Lietuvos ryto“ korespondentė Vidos Savičiūnaitė pranešimu, spalio viduryje Kauno kultūros bibliotekoje velionies dukra Raminta Šalčiūtė-Savickienė surengė pirmąją savo surinktą ir išaugotą archyvinį tėvo rodinį parodą. Dėl jų gausos ši paroda buvo pavadinta M. Šalčiaus XIX š. archyvu. Po parodos tie rodiniai buvo atiduoti saugoti Martyno Mažvydo bibliotekai Vilniuje. Jo asmeninius daiktus su pasaulį apkeliausia maža Lietuvos trispalvė, buto Kaune durų lentele, studijų knygele, Lietuvos užsienio pasu planuojama perduoti Vytauto Didžiojo karo muziejui Kaune. Unikaliais šios parodos rodiniais laikytinos M. Šalčiaus nuo 1915 m. Azijoje ir Amerikoje skaitytų paskaitų afišos. Įdomus yra ir įvairiomis pasaulio kalbomis rašyti laišku skyrius. Tarp jų graikiškų, kinietišku laišku yra ir lietuviškų. M. Šalčiui rašytų dr. J. Bananavičiaus, J. Tumo-Vaižganto, Vydūno bei kitų Lietuvos istorijos kūrėjų.

Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje (LŠSI) Vilniaus rinktinės iniciatyva Kanadoje yra įsteigta Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) literatūrinės premijos skirtas trijų tūkstančių kanadiškų dolerių fondas. Iš jo premijoms Lietuvoje kasmet žadama panaudoti tūkstantį kanadiškų dolerių. Premijos paskiriamos už ne mažesnes kaip 300 puslapių prozos knygas Lietuvos išsivadavimo kovos temomis. LŠSI Vilniaus rinktinės šaulių vadui J. Šiaučiuliui pagedaujant, premijų fondo ir vertintojo komisiją sudarė Lietuvos šaulių sąjungos centro valdyba. Pirmoji šiemetinė 500 Kanados dolerių premija buvo paskirta Lietuvos krašto apsaugos generaliniam inspektorui plk. lt. J. Užurkai už jo „Kario knyga“ ir „Antrąją kario knyga“, išleistas „Vurutos“ laikraščio. Netrukus bus išleista ir jo „Trečioji karo knyga“. Dvi antrašias premijas po 250 kanadiškų dolerių laimėjo A. Danio knyga „Kelionė į nebūtį“ ir A. Dručkaus knyga „Laukit, sugrįšim laisve nešini“. Padėkos ir pagyrimo raštai buvo suteikti J. P. Kezys – už dokumentinę knygą „Terorizuoja ir naikina Lietuva“, K. Milkovalis – už romaną „Slibinų miške“. Premijos buvo įteiktos LŠS centro valdyboje, birželio 22 d. minint penkiasdešimt penktąsias lietuvių tautos 1941 m. sukilimo metines.

Skiemonių vidurinė mokykla Anykščių rajone, minėdama deimantinę sukaktį, suvaicino Bronės Buivydaits pjesę „Pabaigtuvės“. Dėl gausių dalyvių oficialią minėjimo dalį teko perkelti Skiemonių šventovėn.

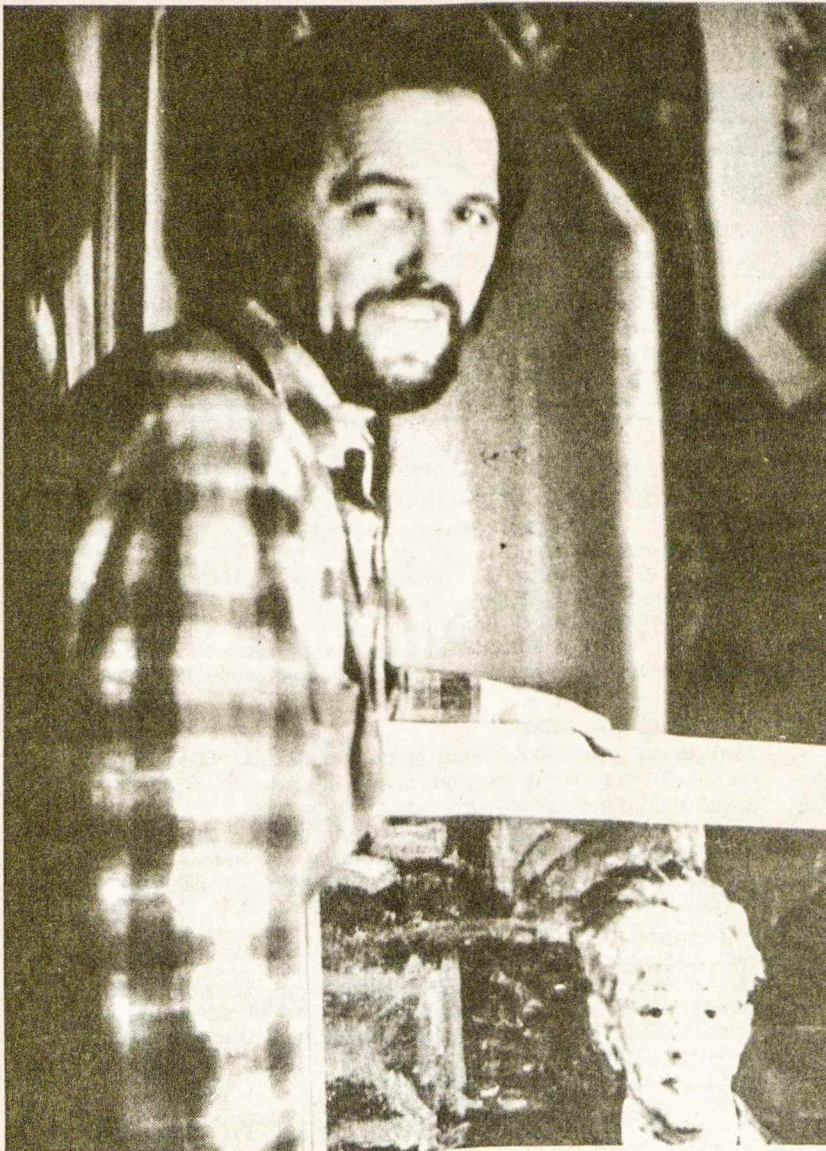
Šią vasarą Plungėje buvo surengtas pirmasis tarptautinis folkloro festivalis „Saulėlė raudona“. Be plungiškių, festivalin įsijungė ir kiti ansambliai iš Lietuvos, svečiai iš Latvijos ir Prancūzijos. Festivalio dalyvių laukė Plungės kultūros namuose atidaryta tautodailės darbų paroda, įvyko sutiktuvs etnografinio ansamblio garsiausios „Plungės ir Platelių krašto dainos“. Žiūrovus viliojo Senamiesčio aikštėje suorganizuota liaudies dirbinių mugė, Žemaičių dailės muziejyje atidaryta paroda „Saulė lietuvių etnografijoje“. Ypač šiltai buvo sutiktas baigminis Plungės kultūros namų etnografinio ansamblio koncertas. Jam vadovauja šio renginio iniciatoriai Dalia ir Sigitas Stasiškėliai, o ansamblio branduolį sudaro šešių šeimų nariai.

Lietuvos matematikos ir informatikos instituto senato posėdyje 1996 m. spalio 2 d. buvo paminėtas šios mokslo įstaigos keturiasdešimtmis. ELTOS pranešime rašoma: „Akademikas Jonas Kubilius įsitikinęs, kad Lietuvos matematikų mokykla išgyvens ekonominius sunkumus, o kai kurie matematikų darbai, kaip ir iki šiol, garsės visame mokslo pasaulyje. Lietuva buvo pripažinta lydere tikimybių teorijos bei matematinės statistikos srityse, tokia ji, akademiko nuomone bus ir ateityje. Pasak J. Kubiliaus, pirmoji matematikų karta ne tikiai praturtino šio mokslo lobyną, bet išugdė daugybę talentingų matematikų, kurių dauguma dirba šiame institute. Tokios nuomonės yra ir matematikos mokslų dr. Stasys Rutkauskas, Lietuvos matematikos ir informatikos instituto mokslinis sekretorius. Esą ir toliau bus intensyviai dirbama tikimybių teorijos bei matematinės statistikos srityse.“

„Poetiniame Druskininkų rudens-96“ renginyje pagrindinis varžovų ir dalyvių dėmesys teko tradicinei Jotvingių premijai, kuri šiemet jau buvo paskirta dvylikta kartą. Pernai šios premijos laureatu tapo poetas Sigitas Parulskis, o šiemet – literatūros kritikas Marijus Jonaitis, dėstantis lietuvių literatūrą Klaipėdos universitete. Jis jautėsi nesąs vertas šios premijos. Mat jos laureatai tapdavo poetai. Tarp jų juk yra ir du išeivijos atstovai – Alfonsas Nyka-Niliūnas ir dr. Henrikas Nagys. Naujajam laureatui M. Jonaiti nurašino jam Jotvingių premiją įteikę poetai Kornelijos Platelis ir Vytautas Bložė. Pasak jų, Jotvingių premijos laureatams savo eilėse reikėjo ir profesinio literatūrologo M. Jonaičio, galinčio savo dėmesį naujausiam poezijai skirti iš plačių kultūros perspektyvų. Tokias jų mintis atskleidžia Druskininkų poezijos rudenį aprašęs „Lietuvos aidas“ atstovas Mindaugas Kvietkauskas. Įteikus šiemetinę Jotvingių premiją, tylos minutė buvo prisimintas jį 1991 m. laimėjęs dr. Henrikas Nagys, šią vasarą miręs Montrealyje.

Didelio dalyvių dėmesio sulaukė naujoji literatūrinė Levo premija, įsteigta neseniai mirusio rašytojo Leonido Jacinevičiaus atminimui. Jai tūkstantį dolerių iš Kanados atvežė velionies rašytojo sūnus Andrius Jacinevičius. Pirmuoju šios premijos laureatu buvo paskelbtas poetas Aidas Marčėnas. Literatūrinė Levo premija skiriama talentingam rašytojui ar poetui, saugančiam savo talentą, atsipirinančiam beprasmei boheminio gyvenimo ir girtuoklystės traukai. Pirmasis laureatas A. Marčėnas šios mirusio L. Jacinevičiaus premijos paskyrimą laiko tarsi metafiziniu atleidimu. „Poetiniame Druskininkų rudens-96“ renginyje poetas Sigitas Parulskis skaitė savo naują poemą „Gedimino sapnas“. Poetų rudens šventė buvo palieči ir Lietuvos seimo rinkimai specialiais skaitymais „Poetai rinkiminėje kompanijoje“. Diskusijose dalyvavo ir prof. Tomas Venclova. Poezijos rudenio Druskininkuose buvo baigtas T. Venclovos klasikinės formos eilėraščių skaitymu. Dalyvių nuotaikai įtakos turėjo graži vasara, ant gatvių grindinio nukritę klevo lapai, po visą Druskininkų miestą lakstančios vikrios voverės.

V. Kst.

Dail. ANTANAS KMIELIAUSKAS su prof. Jono Kubiliaus tapomu portretu Vilniuje

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	2.75%
180-364 d. term. ind.	2.75%
1 metų term. indėlius	3.00%
2 metų term. indėlius	3.50%
3 metų term. indėlius	4.00%
4 metų term. indėlius	4.25%
5 metų term. indėlius	4.75%
1 metų GIC-mėn. palūk.	2.75%
1 metų GIC-met. palūk.	3.25%
2 metų GIC-met. palūk.	3.75%
3 metų GIC-met. palūk.	4.25%
4 metų GIC-met. palūk.	4.75%
5 metų GIC-met. palūk.	5.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.50%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	3.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	3.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.25%
Taupomąją sąskaitą	2.50%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal.	2.75%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas nuo	7.50%
Sutarties paskolas nuo	7.50%

Nekiln. turto paskolas:

1 metų Su nekeičiamu nuosimčiu	5.25%
2 metų Su nekeičiamu nuosimčiu	5.75%
3 metų Su nekeičiamu nuosimčiu	6.25%
1, 2, 3 metų Su keičiamu nuosimčiu	5.30%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitas

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Pardavus paskolas pinigines perlašas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytiui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas,
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus
- viryklis

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui tel. 416-370-3539 Toronto (Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4214 Dundas Street West, Suite 106, Etobicoke, Ontario M8X 1Y6
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORA STANULI

SĄŽINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

SPORTAS

Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos jaunių komanda viešnagės Kanadoje metu, tarp kitų susitikimų, spalio 20 d. žaidė ir su Anapilio parapijos jaunaisiais krepšininkais. Nuotraukoje rungtynių organizatoriai bei parapijos veikėjai su viešniomis. Iš kairės Z. Marčiulionytė, J. Karasiejus, D. Garbalius, A. Šileika, A. Nausėdienė ir V. Staškevičius. Nuotr. R. Choromanskis

Veiklos žinios

Lietuva-Brazilija 1:3 (1:2). Spalio pradžioje Terezinos mieste, stebint 60,000 žiūrovų, draugiškoje futbolo rungtynėse Lietuva pralaimėjo pasaulio meistriui tik 3:1. Brazilai pirmieji įmušė įvartį. Greitai po to kauniečiai O. Butkus iš 30 m. atstumo pasekmę išlygino. Visus įvarčius brazilams pelnė nauja jų žvaigždė Rolandas.

Panevėžietis Vidmantas Urbanas pasiekė naują pasaulio paros triatlono rekordą. Per 8 val. jis nuplaukė 25 km 250 m (buvo 24 km), taip pat per 8 val. dviračiu nuvažiuavo 241 km (240 km) ir nubėgo per 8 val. 85 km 203 m (84 km). Senas rekordas priklausė prancūzui.

Kauno Granito rankininkai žais Europos lygos pirmenybėse. Atrankos varžybose jie du kartus įveikė olandus 33:13 ir 22:15.

Rimvydas Bylius neseniai dalyvavo Londone vykusiose profesionalų bokso varžybose. Vidutinio svorio 8 rundų kumštinėse R. Bylius įveikė anglą P. Robinson'ą.

Linas Vaitkus, 23 m. pasižymėjęs Kolorado kalnų slidininkas, neseniai viešėjo Lietuvoje. Priėmė Lietuvos pilietinę ir prašė, kad jam būtų leista atstovauti Lietuvai sekančiose olimpinėse žaidynių žiemos varžybose Japonijoje. A.S.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
meris, vykdamas žurnalisto P. Worthingtono idėją, buvo išleistas 1971 m. lapkričio 1 d. su nedideliu vos 650,000 dolerių pradinio kapitalu. Pirmuoju šio dienraščio steigiamuoju leidėju buvo paskelbtas Douglas Creighton, dirbęs užsidariusioje "Telegramoje". Pagrindinių organizatorių branduolį sudarė buvusieji "Telegramos" darbuotojai, palikę bei laikraščio, leidėjui J. Bassettui uždarytą "Telegramos" dienraštį pakeitus Toronto televizijos stotimi "CFTO-TV".
Pradžioje naujasis dienraštis sunkiose sąlygose buvo leidžiamas tik penkis savaitės darbo dienas. Mat jis darban vykstančių skaitytojų laukdavo automatinėse dėžutėse prie viešojo eismo priemonių sustojimo punktų. Tik 1973 m. rugsėjo 16

d. buvo pradėta leisti puslapiais stora sekmadieninė "Sunday Sun" laida, o 1986 m. rugsėjo 13 d. skaitytojai susilaudė ir šeštadieninė "Saturday Sun" laidos. "Sun" ("Saulės") pavadinimas šiam mažam, bet sparčiai augančiam laikraščiui taigpi buvo garsinamas žurnalisto P. Worthingtono.

Laikraštinė "Saulė" ("Sun") jau šviečia ir kituose Kanados miestuose, jos spindulių jau matyti ir kai kuriose JAV vietovėse. Toronte tuos spindulius uždegė trys pagrindiniai "Toronto Sun" steigėjai – Doug Creighton, Don Hunt ir Peter Worthington. Šis dienraštis turi tik vieną nedidelį vedamąjį. Skaitytojų laišku skyriuje daug kam patinka prie jų pridėdami trumpi redakcijos komentarai. Jūmorio atneša ir talentingo italo Donato kandžio karikatūros. Iš pagrindinės steigėjų trijulės yra likęs dar savo skiltį teberasantis P. Worthingtonas.

Finansinius korporacijos "Sun Media" reikalus tvarko jos prez. Paul Godfrey, buvęs metropolinio Toronto pirmininkas, "Toronto Sun" dienraštis įsijungęs 1992 m. lapkričio 4 d. Jis jau sugrąžino "Toronto Sun" korporacijos akcijas, kurias su "Maclean Hunter" buvo įsigijęs televizijos kabelio milijonierius Rogers. Jos dabar jau yra perkeltos privačios "Sun Media" korporacijos. Akcijoms sugrąžinti buvo padaryta ilgalaikė 250 milijonų dolerių skola. Bet jas dabar kontroliuos patys "Toronto Sun" leidėjai. Ši taktika jiems duos laisvas rankas. V.Kst.

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

ARVYDAS SABONIS, žaidęs prieš olimpinę varžybą Lietuvo rinktinėje. Nuotr. E. Šulaitis

Arvydas Sabonis Čikagoje

Portlando "Trail Blazers" krepšinio klube žaidžiantis Arvydas Sabonis kartu su savo komanda buvo apvykęs į Čikagą, kur spalio 19 d. United Center salėje žaidė su NBA lygos čempionais – Čikagos "Bulls". Tai buvo prieš sezoninis susitikimas, nes NBA lygos pirmenybės prasidėjo lapkričio 1 d. Šias rungtynes laimėjo čikagiečiai 100-89. Sabonis jų metu prasižėdė ant atsarginių suolelio. Atrodo, kad jis buvo gerokai pavargęs po jų išvakarėse įvykusio

Skautų veikla

• Toronto skautininkai-kės tęsia tradiciją Vėlinių proga prisiminti mirusius brolius-sėses. Lapkričio 3 d. prie jų kapų buvo uždegtos 46 gražiai skautininkių draugovės papuoštos žvakutės. Tame susikaupime dalyvavo skautininkai-kės: V. Sendžikas, V. Morkūnas, S. Kuzmas, F. Mockus, V. Grybienė, R. Žilinskienė, E. Simonavičienė, L. Sendžikienė ir jaunimo atstovai D. Grybaitė ir V. Mockus.

• Iš a.a. Stephen Fred gautas lietuviams skautams palikimas \$300 per testamentą vykdytoją advokatą J.M.Chrolavičių. Pinigai perduoti "Romuvos" komitetui.

• "Romuvos" stovyklos 35-mečių paminėti ruošiamasi didesnio masto stovykla kviečiant seses ir brolius iš kitų rajonų. Lapkričio 6 d. tūtininkų s.M.Rusino ir j.p.s. D. Biskienės buvo pakviesti keli skautininkai-kės pasitarimui. Stovyklos data rugpjūčio 3-16 d.d. Vidurinis savaitgalis numatytas iškilimams, į kurias numatyta kviešti LSS vadovybę bei kitus svečius. Planuojama išleisti dainorėlį, užsakyti stov. marškinėlius, pagaminti specialiu ženklų dovanoms. Norima surengti stovyklos kūrimosi vaizdų parodą. Didžiąją pastatę esančias nuotraukas bei kitus rodinius numatyta pertvarkyti specialios iškylos metu. "Romuva" yra vienintelė LSS Kanados rajono nuosavybė, įsigyta ryžtingų vadovų iniciatyva 1962 m. F.M.

• Kunigaikštienės Birutės drėvės sueiga įvyks lapkričio 20 d., 7 v. v. Lietuvių Namuose. Prašoma atsiųsti "gluc gun" rankdarbiams. Bus gaminami kalėdiniai vainikai. Skambinti Kristinai 905-602-9321. K.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

susitikimo prieš tą pačią "Bulls" komandą Memphis, Tenn. Tas rungtynes laimėjo portlandiečiai 105-92. Čia Sabonis, kartu su komandos draugu Kenny Anderson, sumetė iš viso daugiausia (16) taškų. Sabonis į Čikagą atvyks vėl 1997 m. vasario 24 d., kai Portlandas čia žais sezono pirmenybių rungtynes.

Lietuviai – ukrainiečiai lygiomis

Spalio 20 d. "Lituanicos" futbolininkai žaidė penktąsias pirmenybių rungtynes, susitikdami su stipria ukrainiečių "Wings" vienuolike. Jose mūšiskiai išėjo lygiomis 1:1, nors didesnė rungtynių dalį kovoję tik dešimt žaidėjų, kai gavęs raudoną kortelę, aikštę turėjo palikti Vytautas Anskutis. Spalio 27 d. Lemonte įvykusiose futbolo pirmenybių rungtynėse "Lituanica" pralaimėjo pirmajam "Croton" vienuolikei 5-1. Garbės įvartį pasiekė Rolandas Urbanavičius iš baudinio. Lapkričio 2 d., 2 val. p.p. ten buvo paskutinės pirmenybių rungtynės prieš Wauconos "Chiefs" vienuolike.

Klaipėdietė – pasaulio čempionė

Spalio 19-24 d.d. Virginia Beach mieste JAV vyko 17-sis pasaulio rankų lenkimo čempionatas, kuriame dalyvavo ir penkių asmenų grupė iš Lietuvos. Čia gerai pasirodė Lietuvos atstovės, kurių viena – klaipėdietė Laima Janutienė – iki 70 kg svorio grupėje tapo pasaulio čempione. Kita klaipėdietė – Dalia Medžiauskaitė, daugiau negu 80 kg svorio grupėje buvo trečioji. 1998 m. Lietuvoje yra planuojama surengti šios sporto šakos Europos pirmenybes.

Edv. Šulaitis

Ateitininkų žinios

Moksliečių ateitininkų stovyklai (1996 m. rugpjūčio 11-18 d.d.) prisiminti išleistas ir susipažinimui išsiuntinėtą stovyklos laikraštėlis, kurį redagavo K. Boguta, V. Civrinskaitė, L. Rukšėnaitė, L. Sirgėdaitė.

Rengiami moksliečiams atkams "kalakursai" lapkričio 27-28 d.d. Dainavoje. Kviečiami visi atvykti. Registruoja B. Bublėnė, 5190 Longmeadow, Bloomfield, MI 48304, tel. 810 646-8588. Platesnė informacija išsiuntinėta kuopų globėjams. Inf.

Skautų veikla

• Toronto skautininkai-kės tęsia tradiciją Vėlinių proga prisiminti mirusius brolius-sėses. Lapkričio 3 d. prie jų kapų buvo uždegtos 46 gražiai skautininkių draugovės papuoštos žvakutės. Tame susikaupime dalyvavo skautininkai-kės: V. Sendžikas, V. Morkūnas, S. Kuzmas, F. Mockus, V. Grybienė, R. Žilinskienė, E. Simonavičienė, L. Sendžikienė ir jaunimo atstovai D. Grybaitė ir V. Mockus.

• Iš a.a. Stephen Fred gautas lietuviams skautams palikimas \$300 per testamentą vykdytoją advokatą J.M.Chrolavičių. Pinigai perduoti "Romuvos" komitetui.

• "Romuvos" stovyklos 35-mečių paminėti ruošiamasi didesnio masto stovykla kviečiant seses ir brolius iš kitų rajonų. Lapkričio 6 d. tūtininkų s.M.Rusino ir j.p.s. D. Biskienės buvo pakviesti keli skautininkai-kės pasitarimui. Stovyklos data rugpjūčio 3-16 d.d. Vidurinis savaitgalis numatytas iškilimams, į kurias numatyta kviešti LSS vadovybę bei kitus svečius. Planuojama išleisti dainorėlį, užsakyti stov. marškinėlius, pagaminti specialiu ženklų dovanoms. Norima surengti stovyklos kūrimosi vaizdų parodą. Didžiąją pastatę esančias nuotraukas bei kitus rodinius numatyta pertvarkyti specialios iškylos metu. "Romuva" yra vienintelė LSS Kanados rajono nuosavybė, įsigyta ryžtingų vadovų iniciatyva 1962 m. F.M.

• Kunigaikštienės Birutės drėvės sueiga įvyks lapkričio 20 d., 7 v. v. Lietuvių Namuose. Prašoma atsiųsti "gluc gun" rankdarbiams. Bus gaminami kalėdiniai vainikai. Skambinti Kristinai 905-602-9321. K.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 105 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
2.50% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....7.50%
2.75% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
2.75% už 180-364 dienų term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
3.00% už 1 m. term. indėlius	1 metų.....5.25%
3.50% už 2 m. term. indėlius	2 metų.....5.75%
4.00% už 3 m. term. indėlius	3 metų.....6.25%
4.25% už 4 m. term. indėlius	4 metų.....6.50%
4.75% už 5 m. term. indėlius	5 metų.....7.00%
2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	(fixed rate)
3.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
3.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.50% už RRSP ir RRIF ind.	
(variable rate)	
3.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	su keičiamu nuosimčiu
3.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	1, 2 ar 3 metų.....5.30%
4.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.50% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	
2.50% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	
3.75% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
2.75% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaltės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416 532-1149

PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont. M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

'SAMOGITA'
Knygų rėykla
"SAMOGITA" meniškai įrašo knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų

tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien tel. 416 236-6000
- pirkimo ar pardavimo klausimais

ANTANAS GENYS
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarscey St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

Queen Travel (atstovaujama ALGIO MEDELIO)

OFICIALI LIETUVOS AVIALINIJOS BILIETŲ PARDAVIMO AGENTŪRA KANADOJE!

Specialia sutartimi, kartu su AIR CANADA, BRITISH AIR, FINNAIR, LUFTHANSA ir KLM geriausiomis kainomis parduodam keliones į Europą ir Vlinių. – NAUJOS ŽIEMOS SEZONO KAINOS! –

Ypatingai geromis kainomis parduodam LAL bilietus trasose tarp Vilniaus ir Amsterdamo, Berlyno, Frankfurt, Kopenhagos, Londono (Heathrow), Maskvos, Paryžiaus (Charles DeGaulle), Romos, Stokholmo ir Varšuvos.

* ATOSTOGOS ŠIA ŽIEMĄ:

* Vieni ar su grupe, su maistu ar be maisto, pailsėt ar daug pamatyti? Porai dienų, savaitei, mėnesiui ar dviejų? Paruošim pagal Jūsų pageidavimą –

* FLORIDA, ARIZONA, MEKSIKA, KUBA, KARIBŲ SALOS, GRAIKIJA, PORTUGALIA, HAVAJAI, RAMIOJO VANDENYNO SALOS AR PAKRANTĖS (O GAL TIK JUMS ŽINOMA PASLAPTINGA VIETLĖ?) – viskas JŪSŲ!

* Asmeniškai kreipkitės kiekvieną trečiadienį, tarp 11 ir 18 val (11 AM – 6 PM). Kitomis dienomis – užsiskirti mano asmeniškai dėmesį Jūsų reikalams, – paskambinę palikti savo telefono numerį ir aš tuoj pat, arba Jums tinkamu laiku, atskambinsiu.

Queen Travel International Ltd. **ALGIS MEDELIS**
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

Ilgamečiui Kanados lietuvių bendruomenės veikėjui

A+A

STASIUI BERŽINIUI

1996 m. lapkričio 2 d. mirus,

skaudžios netekties valandą reiškiamo giliai užuojautą šeimai, giminėms ir artimiesiems –

Kanados lietuvių bendruomenės valdyba ir taryba

A+A

STASIUI BERŽINIUI

iškeliauvus amžinybėn,

giliai užuojautą žmonai REGINAI, dukroms ir sūnams bei jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia –

A. O. Budninkai
J. M. Rybiai

M. Borusienė
B. Skvereckienė

A+A

STASIUI BERŽINIUI

tragiškai žuvus,

velionies žmoną REGINĄ, dukras – LAIMĄ ir AUDRĄ su šeimomis, sūnų JUOŽĄ su šeima, sūnų PRANĄ bei visus artimuosius, skaudžiai paliestus staigos netekties, nuoširdžiai užjaučiame –

Ada ir Aleksas Juciai

A+A

RAMUTEI GRIGONIENEI

mirus,

jose vyrą ADOMĄ, seserį JULIJĄ, brolių ALGĮ, sūnus – JUOŽĄ, ALEKSANDRĄ ir RIMĄ giliai užjaučiame –

Onutė Senkuvienė, Wasaga Beach
Arvydas ir Tammy Senkai, North Bay
Alma ir Robertas Petroniai
Astra ir Bruce Holmes, Thompson, Man.
Vladas Paliulis

**Juozas (Joseph)
NORKUS**

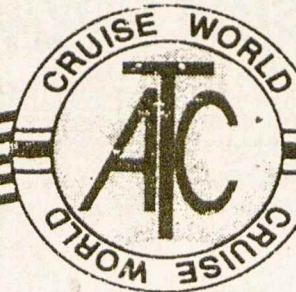
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas.

Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9

Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

AUDRA TRAVEL CORPORATION & CRUISE WORLD

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- ♦ Geriausias keliones į Lietuvą.
- ♦ Skridimus į įvairius pasaulio kraštus.
- ♦ Atostogas šiltuose kraštuose.
- ♦ Keliones pramoginiiais laivais.
- ♦ Poilsines keliones į kurortus ir sanatorijas.
- ♦ Sveikatos ir kelionių draudimus.
- ♦ škvietimus bei vizas.

Smulkesnių žinių teiraukitės telefonu:

416 762-7447

Lietuviškai jus aptarnauja:

Ona ir Audronė

Fax 416 769-6753

E-Mail: audra@pathcom.com

256A Durie St. (Bloor West Village),
Toronto, Ont. M6S 3G3

Toronto pensininkų klubo choras "Daina", vad. muz. LILIJOS TURŪTAITĖS (antroji eilė ketvirta iš kairės), dalyvavęs XXXIV-tųjų Kanados lietuvių dienų koncerte 1996 m. spalio 13 d.

Baltiečių vakaras Otavoje

Kanados parlamento rūmuose spalio 30 d. įvyko metinis Baltiečių federacijos rengimas susitikimas su Kanados parlamentarais, vadinamas "Baltic Night on Parliament Hill". Šis renginys buvo svarbus būdas supažindinti federacinės valdžios pareigūnus ir atstovus apie Lietuvos padėtį Sovietų okupacijos laikais. Dabar visgi yra taip pat naudinga palaikyti pradėtus ryšius, kai nepriklausomybę tvirtinančiai Lietuvai yra reikalinga visokeriopa pagalba įvairiose srityse.

Į dvidešimt antrąjį baltiečių vakarą susirinko estų, latvių ir lietuvių diplomatijos, bendruomenių ir spaudos atstovų, kurie kartu su diplomatais, senatoriais bei parlamentarais gražioje parlamento priėmimų salėje turėjo progos susipažinti ir pakalbėti rūpimais Baltijos kraštų klausimais. Nors parlamentarų šiemet nebuvo daug (gal dėl pavėluoto kvietimų išsiuntinėjimo), diplomatių atstovų susirinko nemažai.

Baltiečių vakaro atidarymo žodį tarė parlamentaras (High Park-Parkdale) Jesse Flis, šio

renginio globėjų parlamentarų komiteto kopirnininkas. Jis pristatė kalbėtoją, buvusį Toronto miesto burmistą, Tarptautinės prekybos ministerį Art Eggleton, kuris aptarė svarbų Baltijos kraštų vaidmenį užsienio prekybai ir investicijoms žengiant į Vidurio ir Rytų Europą. Kalba nebūtų nukentėjusi be pabrėžimo apie Lietuvos ekonominį atsilikimą palyginus su kitais Baltijos kraštais. Nors jis teigė, kad Lietuva, buvusi didžiausia Europos valstybė, turi geras atsigaivimo galimybes.

Po vakarienes trumpai kalbėjo antroji parlamentarų komiteto pirmininkė senatorė Raynell Andreychuk. Muzikiniam įtarpui pianinu skambino estas Tanel Joamets. Estų bendruomenės pirmininkas Avo Kittask tarė žodį, taipgi lietuvių bendruomenės pirmininkas Algirdas Vaičiūnas, kuris pristatė netikėtą garbės svečią, NATO gynybos reikalais Otavoje besilankantį Lietuvos kariuomenės vadą generolą Joną Andriškevičių. Kitus žymius svečius pristatė ir padėkojo visiems Baltiečių federacijos pirmininkas Laas Leivat.

Dr. DAIVA NORKIENĖ

ŠEIMOS GYDYTOJA

Mielai priima naujus
pacientus

(416) 767-7725

2150 Bloor Street West (prie
Runnymede), Toronto, Ontario
M6S 4V7, Suite 205
(pirmame aukšte)

Dantų gydytoja

ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.

3101 Bloor Street West, Suite 308,
Toronto, Ontario M8X 2W2

(trys blokai į vakarus nuo Royal York)

Telefonas 416 237-1273

Į Lietuvą su Nordland Express

Suntiniai laivu • Oro paštu

**Pinigų perdavimas • Prekybiniai
pervežimai**

Nordland Express 1650 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio
9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skyrius: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont.
416 222-4021

Hamilton Alfredas Zorkus
905 522-9966

London Jonas ir Marytė Narusevičiai
1055 Guildwood Blvd.
519 657-1751

Montreal Andrejs Vitols
105 56th Ave., Lachine
514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

Iš 200 dalyvavusių apie 30 buvo lietuviai, dauguma iš Toronto, o taip pat ir iš Otavos ir Montrealio. Atsilankė Lietuvos karininkai iš Camp Borden bazės (prie Barrie, Ont.) besimokantys anglų kalbos, o taip pat ir "Baltic Economic Management" projekto trys dalyviai iš Lietuvos. Prieš prasidedant Baltiečių vakarui, lietuvių bendruomenės atstovai buvo pakviesti į Lietuvos ambasadą priėmimui, kuriame laikinasis reikalų patikėtinis Jonas Paslauskas aprodė naujai įrengtas patalpas ir supažindino svečius su ambasados personalu - verslo atstovu Vyta. Balsevičiumi, Dalia Paslauskiene ir Aušrine Simanaitiene. RSJ

**Lietuvos seimo
rinkimai**

Neoficialiomis žiniomis, ant-rame seimo rinkimų rate lapkričio 10 d. Tėvynės s-ga (Lietuvos konservatoriai) gavo 35 vietas. (Iš viso turi 70). Krikščionys demokratų prie turėtų 11 vietų pridėjo dar 5. Socialdemokratai gavo 12 vietų. Centro sąjunga 13. LDDP prie gautų pirmajame rate 10 vietų pridėjo dar 2. Iš viso į seimą išrinkti 137 nariai. Keturiuose apygardose rinkimai laikomi neįvykusiais. Jie vyks pavasarį.

**MAŽOSIOS LIETUVOS FON-
DUI** aukoj: \$200 – B. Grinius (iš viso \$1000); \$100 – Vyta. Montvilas (iš viso \$530); A. Gaurienė (iš viso \$450), lietuviškos mokykloms Karaliaučiaus krašte; \$50 – E. Stanaitienė (iš viso \$270); \$30 – A. T. Gailius (iš viso \$290), Ir. Meiklė-john (iš viso \$400) a.a. M. Kybran-cienės atminimui; \$25 – A. Anyas (iš viso \$150); \$20 – A. Tamošaitis (iš viso \$240); \$12 – Nežinomas au-kotojas; \$170 – suaukota a.a. M. Kybran-cienės atminimui. (Aukoto-jų sąrašas buvo paskelbtas anks-čiau).

Nuoširdi padėka už visas au-kas. **MLF valdyba**

Nori susirašinėti

Lietuvaitė, 26 m. amžiaus, lau-kia iš Kanados ar kitos šalies lietu-vio laišku. Galima rašyti angliškai. Adresas: Rima Kiršaitė, Bačkiškiai, Gīžai, Vilkaiviškis, 4274, Lithuania.

**DAIVA
DALINDA,**
BBA, Broker
Tel. 416 231-5000
FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų
pardavimo įstaiga Kanadoje!

**Islington-Kingsway
Realty Inc.**

Prezidentė, turinti 16 metų
patyrimą, jums sąžiningai
patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.
2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ont. M8X 1B6

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-
pardavimo reikalais jus
informuos ir maloniai
patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomasis masažas ("Craniosacral Therapy")

Priima pasientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Šeimos gydytojas

dr. Aleksandras Spudas

Šiuo metu priima naujus pacientus.

1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)

Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6

Tel. 416 751-0082

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas
autobusu nr. 79 (Scarlett
Road) nuo Runnymede
požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

2 Jane Street, Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. 416 762-7393

Fax 416 762-0231

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER

CMD Insurance Services

Dėl visų rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilų ir namų draudos reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilų ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

Chamney McWilliams Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas – mortgičių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTONT

Anapilio žinios

– Anapilyje esančiame Kanados lietuvių muziejuje vėl yra išstatytos XIX amžiaus Vilniaus nuotraukos iš Lietuvos valstybinio muziejaus. Muziejaus ir bibliotekos lankymo valandos: sekmadieniais nuo 10.30 v.r. iki 11 v.r. ir nuo 12 v. iki 8 v.v.; pirmadieniais – nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Taip pat galima muziejų-archyvą aplankyti antradieniais ir trečiadieniais, prieš tai susitarus su vedėja. Muziejaus vedėja – dr. Rasa Mažeikaite. Muziejaus tel. 905 566-8755.

– Anapilio knygyne galima įsigyti kalėdinių sveikinimų, Kūčių plotkelių, naujų knygų bei muzikos garsiausių.

– Mišios lapkričio 17, sekmadienį 9.30 v.r. už a.a. Edmundą Miliauską, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Juozą Balsį.

Lietuvių namų žinios

– Sekmadienį, lapkričio 10 d. popietėje dalyvavo 213 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Irena Melnikienė iš Kauno, Alfonsas Bilickas iš Kybartų, Aurelija Monstvilaitė-Saunders iš Edmontono, Boris Nillevsky iš Kuljab Tadzikistano, Vallo Kahr, Vrmas Maripou, Veikko Stuf iš Estijos. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio narė L. Mačionienė.

– LN valdybos posėdis – lapkričio 21, ketvirtadienį, 7 v.v.

– "Lokio" sveatinėje muzikinė vakaronė – lapkričio 15, penktadienį, 9 v.v. Programą atliks Vaclovas ir Valdas.

– Slaugos namams auکوjo \$31.20 R. J. Juodis per "United Way". Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiogiai Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

Anapilio sodybai auکوjo: \$100 – A. Buragienė.

"Caritas" sambūriai Lietuvoje auکوjo: \$100 – J. Staškevičius.

Krikščioniškiesiems gimdy-mo namams Kaune auکوjo: \$425 – J. D. Pojaujai; \$50 – A. K. Pajaujai, J. I. Aleknevičiai.

Šv. Jono lietuvių kapinėms auکوjo: \$200 – S. Čizikienė; \$100 – M. Daukienė, M. Petersonienė, L. Morkūnienė, V. Kubilienė, P. L. Krilavičiai, J. K. Ališauskai, D. Zuluonienė, B. Vaišnora, A. Augaitienė, B. Stalioraitienė, A. Lesčiuvienė, M. Radzevičienė, L. Baumgardas, G. O. Melnykai, S. Rakštienė, E. Raudienė, F. Venskėvičius; \$75 – E. Mardosienė, E. Simonavičius; \$60 – J. Rupniak; \$50 – O. J. Kirvičiai, A. Bajorinas, A. Vaisvilienė, A. I. Zalagėnai, M. Povilaitienė, A. Tamošaitis, B. Galinienė, A. Jagėlienė, A. Didžbalienė, S. Kuzmickas, A. Lukošienė, B. Skverecikas, N. Zakarienė, J. Žakevičius, A. Z. Stančikai, L. Einikienė, I. Luomanienė, F. Juzėnas, O. Skėrienė, V. K. Gapučiai, V. Timošenko; \$40 – P. Stauskas, V. Jasinevičienė, P. Vitienė, F. Gabrėnas; \$30 – E. Girėnienė, R. Bekerienė; \$25 – M. Žemeckienė, G. Sutienė, T. Renkauskienė, J. Dovidaitienė, O. Ražauskienė, M. Lipaišienė, L. Griškonis; \$20 – D. Stukas, J. Dimskis, B. Kasperavičienė, I. Kaliukevičienė, P. Balasevičius, E. Juodvalkienė, J. Linkūnaitis, I. Jakavičienė, T. B. Stanuliai, J. Gataveckas, A. B. Samsonai; \$10 – P. Daržinskas, K. Vėgys, A. Volungienė, V. Gudaitis, A. S. Petraičiai; \$5 – A. Baltakienė, K. Gaputis, L. Pilipavičius.

1996 m. gruodžio 15, sekmadienį, vaikučių Kalėdų eglutės metu Anapilyje bus pasitartas vaikų darželio reikalai. Visos jaunos šeimos ir visi tuo susirūpinę kviečiami dalyvauti.

Atitaisymas, "TŽ" nr. 43, psl. 5 ir nr. 45, psl. 1 nuotraukos yra V. Skuakausko, ne V. Sukauskio kaip klaidintai išspausdinta. Už klaidą atsiprašome.

PAGYVENUSI, darbšti moteris iš Lietuvos ieško bet kokio darbo. Skambinti tel. 416 233-5996.

GAMINU koldūnus pagal užsakymą. Skambinti Birutei tel. 416 236-9071.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusauniname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti **Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).**

Prisikėlimo parapijos žinios

– Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos prasidės šį sekmadienį, lapkričio 17 d. – angliškai kalbantiems vaikučiams po 9.15 v. Mišių, o lietuviškai kalbantiems po 10.15 v. Mišių. Vaikučius paruos ses. Teresėlė ir Audra Karaitė.

– "Tu Viešpats esi" – tai "Gyvųjų akmenų" Kaune įgiedotos juostelės, kurių galima įsigyti parapijoje.

– Kristaus Karaliaus šventės minėjimas įvyks sekmadienį, lapkričio 24 d., tuoj po 10.15 v. Mišių parodų salėje. Programoje ses. Ignas paskaita ir trumpa meninė programa.

– KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyriaus 40 metų veiklos minėjimas įvyks lapkričio 16, šeštadienį, 5.30 v.p.p. Po užkandžių bus atlikta muzikinė programa, pabaigoje – iškilminga vakarienė. Sekmadienį skyriaus narės ir viešnios su vėliavomis dalyvaus 10.15 Mišiose.

– Liturginis seminaras, skirtas parapijos tarybos nariams, visų sekčių darbuotojams, Mišių tarnautojams, skaitovams, giesmininkams ir visiems, kurie prisideda prie sekmadienio liturgijos, vyks šį sekmadienį lapkričio 17 po 10.15 v. Mišių parodų salėje. Seminarui vadovaus specialistai iš vyskupijos centro.

– Pakrikštyti: David Krzysztof, Filomenos (Naruševičiūtės) ir Krzysztof Wojcik; Edward John Bonham, Janette (Campbell) ir Edward Morandin sūnus. Sveikinam tėvelius ir linkim visiems Dievo palaimos.

– Toronto lietuvių choras "Vologungė" rengia adventinį susikaupimą bei kalėdinių giesmių koncertą, kurio tema "Kalėdų rytą saulė pražydo", gruodžio 8 d., 4 v.p.p. mūsų šventovėje. Koncertą pajavins Lietuvos dailės muziejaus ansamblis "Kanklės".

– Užjuosant Vytauti Krikščūniui, kurio brolis Jonas mirė Lietuvoje; Michael Brough, kurio tėvas mirė Toronte; L. Šėskuvienė ir A. Senkevicienei, kurių tėvas nelaimėje žuvo Vienna, Ont.

– Metinė Kalėdų mugė parapijos salėje vyks lapkričio 23 d., nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p. ir lapkričio 24 d., nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p. Norintys išsiuomoti prekystali gali paskambinti V. Juzukonytei tel. 416 236-0848 ar D. Danaitytei tel. 905 624-3296.

– Mišios sekmadienį, lapkričio 17 d.: 8.15 v.r. už a.a. Rožauskų ir Meikių mirusius; 9.15 v.r. už a.a. Sophia ir Anthony Dziengo; 10.15 v.r. katalikų moterų intencija, už a.a. Otoną Tamošauską, už a.a. Jadvygą Poškienę; 11.30 v.r. už Vėlinių novenai pavestus mirusius.

Sriubos vakaronė, surengta specialaus Prisikėlimo parapijos tarybos sudaryto komiteto, lapkričio 10 d. į tos parapijos didžiąją salę sutraukė apie 300 žmonių. Vakaronę pradėjo tarybos pirm. B. Čepaitienė įžanginiu žodžiu, po kurio visi dalyviai giedojo Šv. Pranciškaus maldą. Šio renginio k-to pirm. dr. J. Čuplinskienė padarė pranešimą apie parapijos prisidėjimą remiant Lietuvioje vargšų valgyklas. Meninę dalį atliko grupė "Volungės" choristų, akompanuojant muz. J. Govėdui. Nesenai iš Lietuvos sugrįžusio kun. J. Sasnausko, OFM, pagamintoje vaizdajuostėje dalyviai pamatė Vilniaus ir Kauno vargšus, besimaitinančius tose valgyklose, išgirdo jaudinančius pasakojimus ir Vilniaus arkivyskupo A. Bačkio, dažnai tose valgyklose besilankančio, pareiškimus. Po duonos palaikymo visi vaišinos sriuba ir juoda duona. Vakaronė baigta klebono kun. A. Simanavičiaus, OFM, padėka ir visų sugiedota giesmė "Ką padarėt vienas". S.

"Gimtasis kraštas" 1996 m. lapkričio 4-10 d. laidoje paskelbė gausiai iliustruotą fotoagrafo Vyt. Suslavičiaus iš Elektrėnų pranešimą apie XXXIV-ąsias Kanados lietuvių dienas. Jame spalvotomis nuotraukomis pa-vaizduoti kai kurie tų dienų renginiai ir žymesnėji svečiai.

IEŠKOME lietuviškai ir angliškai kalbančios moters su teise dirbti Kanadoje prižiūrėti tris vaikučius penktas dienas per savaitę, pradedant sausio mėn. Skambinti tel. 416 239-7584.

CANDLELIGHT CATERING Gaminamas maistas pokylymams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusryčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Juozai Bubulienė.

"KEISTUOLIŲ TEATRO" aktoriai iš Lietuvos, atlikę programą Toronto Maironio mokyklos mokiniams su mokytojais ir torontiškais palydovais

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" administracija prieškalėdiniame laikotarpyje bus atidaryta nuo lapkričio 17 d., sekmadieniais po 9.30 v.r. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima su-tvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti "TŽ" kaip dovaną savo bičiuliams.

KVIEČIAME!

Baigiasi 1996 metai, baigiasi ir daugelio "TŽ" skaitytojų prenumerata. Kviečiame ją atnaujinti ir sutikti Naujus metus su atnaujinta prenumerata, kurios kaina – \$40.00, oro paštu – \$115.00, rėmėjo – \$50.00, garbės – \$60.00. Naujiems skaitytojams, užsiskantiems "TŽ" pirmą kartą – \$30.00. Norintiems susipažinti su "TŽ" savaitraščiu, siunčiame nemokamai keletą numerių. "TŽ" yra gera kalėdinė dovana giminėms, bičiuliams įvairiuose kraštuose, įskaitant Lietuvą. Dabar laikas užsakyti jiems "TŽ".

Administracija

Kalėdiniai sveikinimai

Jau planuojamas kalėdinis "TŽ" numeris, kuris išeis gruodžio 17 d. **Visa medžiaga, skirta šiam numeriui, laukiama vėliausiai iki gruodžio 10 d.** Kalėdinius sveikinimus kviečiame siųsti dar prieš šią datą, kad spaustuvė galėtų juos laiku paruošti. Yra dvejopi sveikinimai – bendras ir atskiri, asmeniniai. Į bendrąjį sveikinimą įrašomi visi tie, kurie pareiškia tokį norą ir atsiunčia auką "TŽ". Asmeniniai bei atskirieji sveikinimai yra rėminiai. Jų kaina pagal užimamą plotą. Jais daugiausia naudojami parapijos, organizacijos, institucijos ir pavieniai asmenys. Sveikinimas per laikraštį šiuo metu yra geriausias būdas pasiekti savo artimuosius ne tik išsivijoje, bet ir Lietuvoje. Tuo būdu išvengiama atvirukų siuntinėjimo, kuris pareikalauja daug laiko ir išlaidų.

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukėjo "Tėviškės žiburiams": \$50 – Stasė ir Mečys Bušinskai; \$25 – Bronė Zlobienė; \$20 – Genė ir Liudas Vyšniauskai, Kunigunda ir Jonas Dervaičiai, St. Catharines, Ont., Birutė ir Vladas Vitai, Tillsonburg, Ont., Marija ir Pranas Šiuliai, Hamilton, Ont., Liuda Morkūnienė.

"Tėviškės žiburių" leidėjų (Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai") metinis susirinkimas įvyko Anapilio parapijos salėje antradienį, lapkričio 5 d., 7.30 v.v. Susirinko 25 nariai. Invokaciją sukalbėjo kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Buvo sudarytas prezidiumas (pirmininkas B. Sakalas, sekretorius E. Čuplinskas), kun. V. Volertas perskaitė 1995 m. narių susirinkimo protokolą. Pirmininkė R. Sakalaitė-Jonaitienė savo pranešime pristatė valdybos narius (vicepirmininkai dr. S. Čepas, kun. J. Staškus, kun. A. Simanavičius, OFM, sekretorė R. Girdauskaitė, išdėtininkė A. Aušrotaitė-Simonėlienė, nariai renginių ir reprezentacijos reikalams V. Bireta ir A. Rašymas), sveikino naujus draugijos narius dr. Č. Jonį, J. Kuraitę-Lasiene, V. Piečaitį, Rūtą ir Marių Rusinus, Audrų Šileiką. Trumpai apibūdinus akivaizdžiausias "TŽ" leidimo problemas – pašto vėlavimąsi ir prenumeratorių skaičiaus kritimą – pirmininkė pabrėžė valdybos ir draugijos pareigą atidžiau pažiūrėti į "TŽ" ateitį, atkreipti dėmesį į visus savaitraščio leidymo poreikius.

Nariai buvo supažindinti su "TŽ" technine pažanga, įvykdyta dr. Jonio pagalba per praėjusius metus: įsigyti nauji kompiuteriai medžiagos rinkimui ir "scanner" nuotraukų gaminiui. Redakcinio kolektyvo vardu buvo padarytos pastabos dėl

PADĖKA

Jaučiu begalinę padėką KLK moterų draugijai už paramą rengiant parodą ir suteikiant salę, ypatingai – Stasei Bartusevičienei, Cecilijai Pakštienei. Nuoširdžiai dėkoju mane priėmusiems Lietuvos kankinių parapijos klebonui kun. Jonui Staškui, Kanados lietuvių muziejaus-archyvo vedėjai dr. Rasai Mažeikaitei.

Mane labai sujaudino parodoje apsilankusių tautiečių palankumas, dėmesys, gausumas. Jūsų žodžiai, mieli tautiečiai, lyg perlai nukrito į mano atminties kriauklę.

Su pagarba –

Vytautas Suslavičius, fotografas

Lietuvos kariuomenės šventės

MINĖJIMAS

įvyks 1996 m. lapkričio 24, sekmadienį, 2.30 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W.

Pagrindiniai kalbėtojai – Lietuvos kariuomenės karininkai – plk. Stasys Murza, mjr. Rimantas Gasparavičius, kpt. Regimantas Diržinauskis, vyr. lttn. Jūratė Raguckienė ir vyr. lttn. Vytautas Mogenis. **Meninę programą** atliks vyrų choras "Aras", vadovaujamas Lillijos Turaitės.

Visuomenė kviečiama dalyvauti.

Toronto Vlodo Pūtvio šaulių kuopa

SUVALKŲ KRAŠTO LIETUVIŲ IŠEIMJOS SAMBŪRIS maloniai kviečia dalyvauti

RUDENS ŠOKIUOSE,

kurie įvyks 1996 m. lapkričio 30, šeštadienį, 6 val. vak.,

Toronto Lietuvių Namuose,

1573 Bloor St. W. (Vytauto Didžiojo menėje)

Vakaro programoje: Lietuvoje žymaus muziko ir kompozitoriaus Broniaus Mūro autorinio koncerto ištraukos. Šokiams gros linksma muzika. **Veiks baras.** Galima bus pasistiprint skaniais lietuviškais patiekalais, kava, pyragais, o savo laimę išbandyti loterijoje.

Įėjimas – \$8, pensininkams – \$7. Bilietus galima įsigyti prie įėjimo.

RENGĖJAI

patirtų normalių redakcinių sunkumų. Apyškaita, rodančią tuo tarpu patenkinamą "TŽ" būklę, pristatė išdėtininkė A. Simonėlienė, teikė reikalingus paaiškinimus kartu su administratore Aušra Trusow.

Susirinkimas pavedė valdybai sudaryti darbo grupę, kuri išnagrinėtų "TŽ" poreikius besiruošiant ateitį. Ilgamečiam draugijos pirmininkui ir kitas pareigas ėjusiam dr. Silvestru Čepui, atsisakius toliau likti valdyboje, jo vieton pakviestas dr. Česlovas Jons. Pasidalinus mintimis dėl "TŽ" finansinės ir techninės ateities, susirinkimas baigtas 9 val. Dalyviai dar toliau kalbėjosi prie vaišių stalo. **DI.**

Lietuvos dailės muziejaus lietuviškos muzikos ansamblis "Kanklės" atvyksta į Kanadą 1996 m. lapkričio 27 d. Koncertuos Toronto Lietuvių Namuose gruodžio 1, sekmadienį. Prisišikėlimo parapijoje gruodžio 8, sekmadienį, dalyvaus "Volungės" koncerto programoje. Numatoma ir daugiau šios grupės koncertų.

Anicetos Aperavičienės 92 metų amžiaus sukaiktis proga Gedas ir Dana Sakai "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$90.

Lietuvių Namų moterų būrelis "Tėviškės žiburiams" paauکوjo \$50.

A. a. Vincentos Kudzmienės, mylimos mamos ir sesers 5-rių mirties metinių prisiminimui duktė Genovaitė ir sesuo K. Dervaitienė su šeima "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$100.

A. a. Stasio Beržinio atminimui, užjausdami žmoną Reginą, dukras Laimą, Audrą, sūnus Juozą ir Praną bei jų šeimas, Nijolė ir Gytis Andriuliai "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$40.

IEŠKOME nerūkančios lietuvių prižiūrėti du broliukus 5 ir 2 metų amžiaus. Skambinti tel. 416 466-8659.

A. a. Valentino Grikičio 2 metų mirties prisiminimui Stasys Matulionis "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$20.

A. a. Stasio Beržinio atminimui Dalė Simanavičiūtė "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$20.

A. a. Stasio Beržinio atminimui Lydija ir Juozas Lukšos "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$25.

A. a. Stasio Beržinio atminimui, užjausdami žmoną, vaikus, vaikaičius bei kitus artimuosius Elzė Azubalienė ir šeima "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$50.

A. a. Stasio Beržinio atminimui, užjausdami velionies šeimą ir artimuosius Daiva Blynaitė "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$25.

A. a. Stasio Beržinio atminimui, dukras Laimą, Audrą, sūnus Juozą ir Praną bei jų šeimas, Dana ir Don Šablinskai "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$40.

A. a. Stasio Beržinio atminimui vietoję gėlių J.J. Zenkevičiai ir šeima "Tėviškės žiburiams" auکوjo 50.

A. a. Stasiui Beržiniui iškeiliavus amžinybėn, nuoširdžiai užjausdami žmoną, dukras Laimą ir Audrą, sūnus Juozą ir Praną bei jų šeimas, Nijolė ir Gytis Andriuliai "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$40.

IEŠKOME vyresnio amžiaus padėjėjas-šeimininkas, kuri gyventų kartu Rodney apylinkėje. Skambinti tel. 519 432-3920 po 6 v.v.

IEŠKOME nerūkančios lietuvių prižiūrėti du broliukus 5 ir 2 metų amžiaus. Skambinti tel. 416 466-8659.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvorą. Garantuojame prieinamos kainos ir darbo kokybę. Skambinti Robertui Melikiui, tel. 416 760-7181.

MONTREALQUE

I jaunimo pamaldas lapkričio 3 d. atsilankė dar daugiau jaunų seimų, negu prieš mėnesį. Bando-ma pamaldas pajavairinti. Šiuo kartu kelios "Aušros" grupės moterys sėdėjo kartu su tikinčiais suoluo-se, bet be muzikinės palydos giesmės neįtraukė kitų giedotojų. Po pamaldų parapijos salėje visi vaišinosi kava ir saldumynais.

Magdalena Pakulienė, prieš pora metų išsikėlusi į Torontą, pasiuntė 200 JAV dolerių į Lietuvą, kad ten du rimti ir neturtingi ūki-

ninkai būtų įrašyti į organizuojamas kredito unijas.

Šv. Onos draugijos narių susirinkimas įvyko lapkričio 3 d. seselių namuose.

A. a. Petras Markauskas, 80 m. amžiaus, mirė spalio 30 d. Palaidotas lapkričio 2 d. Cote des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, duktė ir du sūnūs su šeimomis bei kiti artimieji.

A. a. Adelė (Junokaitė) Šuflevičienė, 92 m. amžiaus mirė. Palaidota lapkričio 7 d. Liūdi trys sūnūs ir kiti artimieji. B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

DRAUDOS KAINAS

GERIEMS OBJEKTAMS NAMAMS IR AUTOMOBILIAMS NUSTATOME PATYS

Atstovaujamos bendrovės suteikė mums tą teisę

vadovaujantis mūsų ilgametinė darbo patirtimi

Kviečiame visus pasinaudoti šia galimybe

Mokestis gali būti padalintas į 3-6-10 mėnesinių mokėjimų

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

TEL. 722-3545

Greitas ir tikslus patarnavimas

Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti

PARDUODAMI NAMAI

(Palikimas)

Lietuvių gyvenamuose rajonuose

7310 Churchill Ave., Crawford Park, Verdun. Atskiras vadarnamis (cottage), 3 miegamieji, atskiras garažas. Didelis sklypas. Varsarnamis statybininko sau statytas. Kaina \$139.000

1194-96 Crawford Bridge Ave., Crawford Park, Verdun. Duplex 4-5 kambariai. Pusiau atskiras. Gražus rajonas. Kaina \$115.000

254-256 2nd Ave., Lasalle. Duplex, 5-5 kambariai. 2 58-260 2nd Ave., Lasalle. Duplex, 4-4 kambariai. Abu namai pusiau atskiri, garažas rūsyje. Gera naujesnė statyba. Kiekvieno kaina \$125.000

Įmokėjimas pagal galimybes. Galima paskola geromis sąlygomis.

P. Adamonis tel. 722 -3545

(Testamentinis įgaliotinis)

GERIAUSIOS DOVANOS!!!

Lietuvos krepšinio komandos suvenyrai, pagaminti su leidimu (license)

Sportiniai marškiniai (T-shirts)

LITHUANIA 96, bronzos medalistai, trispalviai (tie dyed) su skeletu: XXL, XL, L, M - \$30 (JAV); balti: XXL, XL, L, M - \$25 (JAV).

LITHUANIA 96, su komandos emblema, margi (tie dyed): XXL, XL, L, M - \$25 (JAV); juodi, balti: XXL, XL, L, M - \$20 (JAV).

LITHUANIA 96 su siuvinėta (embroidered) emblema, juodi: XXL, XL, L, M - \$30 (JAV) (XXL pridėti \$3).

LITHUANIA 96 KEPURĖ